

КОЛЕКЦИЯ АСТРИД ЛИНДГРЕН

Децата от улица „Тряскаджийска“

АСТРИД ЛИНДГРЕН

ПАН

АСТРИД ЛИНДГРЕН ДЕЦАТА ОТ УЛИЦА „ТЯСКАДЖИЙСКА“

Превод: Теодора Джабарова, Ели Буздрева

chitanka.info

Лота е сладко четиригодишно момиченце. Тя е твърде своенравна и никога не знаеш каква щуротия ще ѝ хрумне. Живее в една жълта къща заедно с братчето си Юнас и сестричката си Мия-Мария. Игрите на трите деца са толкова шумни, че те на шега наричат улицата си „Тряскаджийска“.

Астрид Линдгрен (1907–2002) е родена в малка ферма в областта Смоланд, Южна Швеция. Тя е най-популярната детска писателка в света. Книгите ѝ са преведени на 85 езика с общ тираж над 130 милиона екземпляра. В настоящото издание са включени повестите „Децата от улица «Тряскаджийска»“ (1958) и „Лота се мести от къщи“ (1961).

ДЕЦАТА ОТ УЛИЦА „ТЯСКАДЖИЙСКА“

ЛОТА Е СТРАШНО ДЕТИНЕСТА

Брат ми се казва Юнас, аз се казвам Мия-Мария, а пък нашата сестричка се казва Лота. Тя, Лота, е само на малко повече от четири години. Татко казва, че преди да има деца в къщата, тук било съвсем тихо. Ама след това станало страшно шумно. Брат ми се е родил преди мен. И татко казва, че в къщата почнало да се тряска, щом Юнас станал достатъчно голям, за да хлопа с дрънкалката си по ръба на леглото, когато татко искал да си отспи в неделя сутрин. И оттогава Юнас тряска все повече и повече, и повече.

После съм дошла аз и след това дошла Лота.

Ние живеем в една жълта къща на малка уличка, която се казва „Грънчарска“.

— Някога на тази улица може да са живели грънчари, ама сега тук живеят само тряскаджии — казва татко. — Мисля, че трябва да я наречем улица „Тряскаджийска“.

Лота се сърди, задето не е толкова голяма, колкото Юнас и мене. А Юнас и аз бива да ходим чак до площада съвсем сами, но Лота не бива. Юнас и аз ходим всяка събота до площада и купуваме бонбони от лелките, дето стоят там. Ама носим бонбони и на Лота, защото така трябва.

Една събота валеше такъв страхотен дъжд, че за малко да не можем да отидем до площада. Обаче взехме големия чадър на татко и все пак отидохме и купихме червени бонбони. Докато се прибирахме, вървахме под чадъра и ядохме бонбони, много весело беше. Пък Лота не можа дори на двора да излезе, защото валеше толкова страхотно.

— Защо трябва да вали? — попита Лота.

— За да могат картофите и ръжта да пораснат, та да имаме какво да ядем — каза мама.

— А защо трябва да вали на площада? — попита Юнас. — За да пораснат бонбоните ли?

Тогава мама само се разсмя.

Като си легнахме вечерта, Юнас ми каза:

— Слушай, Мия, когато отидем при дядо и баба, няма да садим моркови в нашата градинка, а бонбони. Така ще е много по-добре.

— Да, само че морковите са по-полезни за зъбите — рекох му аз.
— Ама можем да ги поливаме с моята зелена лейка. Бонбоните де.

Толкова се зарадвах, като се сетих за моята малка зелена лейка, дете си я имам при дядо и баба на село. Тя стои на една полица в избата.

Когато стане лято, винаги отиваме при дядо и баба, родителите на мама.

Можете ли да познаете какво направи Лота веднъж при дядо и баба на село? Зад обора има голяма купчина тор и от нея чичо Юхансон взима тор и го разхвърля по нивите, за да расте добре посятото.

— Защо се слага тор? — попита Лота. Тогавата татко каза, че всичко расте добре, като се натори. — Трябва да има и дъжд — рече Лота, защото помнеше какво беше казала мама, когато валеше толкова силно онази събота.

— Точно така — отговори татко.

Следобед почна да вали.

— Някой да е виждал Лота? — попита татко.

Ама не я бяхме виждали доста време и тръгнахме да я търсим. Първо търсихме вътре в къщата и във всички дрешници, обаче там нямаше никаква Лота. И татко се разтревожи, защото беше обещал на мама да я наглежда. Накрая Юнас, татко и аз излязохме да я търсим навън — в обора и в плевнята, и навсякъде. А после отидохме зад обора и, представете си, Лота стоеше там под дъжда наред купчината тор и беше свършено мокра.

— Миличка малка Лота, защо стоиш там? — извика татко.

Тогава Лота се разплака и каза:

— За да порасна и да стана голяма колкото Юнас и Мия.

Ох, каква е детинеста тази Лота!

ИГРАЕМ ПО ЦЕЛИ ДНИ

Юнас и аз играем ли, играем по цели дни. Е, и Лота може да участва, когато играем такива игри, дето могат да се играят с нея.

Но понякога играем на морски разбойници и тогава Лота само ни пречи. Защото току пада от масата, която уж е нашият кораб. Обаче тя пици и иска въпреки това да участва. Онзи ден, когато си играехме на морски разбойници и Лота не ни оставяше на мира, Юнас каза:

— Знаеш ли *какво* прави човек, когато играе на морски разбойници, Лота?

— Стои върху масата и подскача и е морски разбойник — отговори Лота.

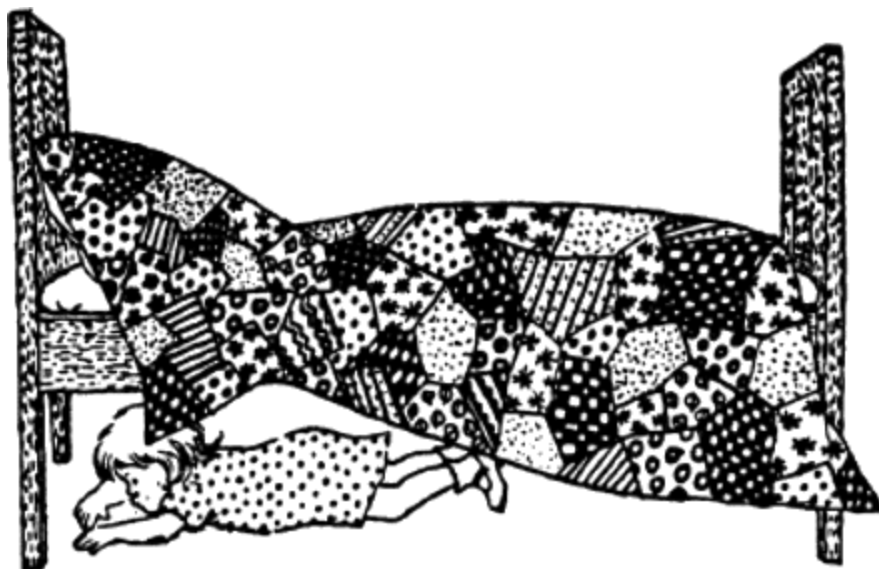
— Да, ама има и друг начин, дето е много по-хубав — рече Юнас. — Лягаш на земята под леглото, без да мърдаш...

— Защо? — попита Лота.

— Ами лежиш там и си морски разбойник и през цялото време повтаряш съвсем тихичко: „Повече храна, повече храна, повече храна“. Така правят морските разбойници — отвърна Юнас.

Най-после Лота повярва, че морските разбойници правят така, и се завря под леглото си, и почна да повтаря:

— Повече храна, повече храна, повече храна.

Пък Юнас и аз се качихме на масата в детската стая и отплавахме по морето — е, наужжим де.

През цялото време Лота лежеше под леглото си и повтаряше: „Повече храна“, а на нас ни се струваше почти по-весело да гледаме нея, отколкото да сме морски разбойници.

— Колко дълго лежат морските разбойници под леглата си и казват: „Повече храна“? — попита най-сетне Лота.

— Докато стане Бъдни вечер — рече Юнас.

Тогава Лота изпълзя изпод леглото, стана и каза:

— Не искам да съм морски разбойник, защото те са глупави.

Но понякога е добре, че си имаме Лота, когато играем. Сегизтогиз Юнас и аз играем, че уж сме ангели. Тогава сме ангели закрилници и трябва да имаме кого да закриляме, та закриляме Лота. Тя трябва да легне в леглото си и ние заставаме до него и размахваме

ръце. Преструваме се, че пърхаме с крила и летим насам-натам. Обаче Лота смята, че тази игра не е забавна, защото трябва само да лежи мирно. И ако се замислим, за нея то е почти същото като да играе на морски разбойници, само дето тогава лежи *под* леглото и освен това казва „Повече храна“, иначе е същото.

Играем и на болница. Тогава Юнас е доктор, аз съм болнична сестра, пък Лота е болно дете, което лежи в леглото си.

— Не *искам* да лежа в леглото — каза Лота последния път, когато искахме да е болно дете. — Искам да съм доктор и да пъкна една лъжица в гърлото на Мия.

— Ти не можеш да си доктор — рече Юнас, — защото не можеш да напишеш ресефта.

— Какво не мога да напиша? — попита Лота.

— Ресефта. Такова, на което докторът пише как да се лекуват болните деца, не се ли сецаш? — отговори Юнас.

Юнас знае да пише с печатни букви, макар че още не е тръгнал на училище. Може и да чете.

Най-сетне накарахме Лота да легне в леглото и да е болно дете, въпреки че не искаше.

— Какво му има на това дете? — попита Юнас и гласът му звучеше точно като на чичо доктора, дето идва при нас, когато сме болни и имаме шарка.

— Повече храна, повече храна, повече храна — каза Лота. — Аз си играя, че съм морски разбойник.

— Ох, каква си глупава! — викна Юнас. — Престани, защото няма да играем с теб, ако си такава глупава.

Тогава Лота стана болно дете и ние ѝ направихме компрес на ръката, а Юнас опря една голяма макара на гърдите ѝ и през макарата чу, че гърдите ѝ са много болни.

После пъхна една лъжица в гърлото ѝ и каза, че и то било болно.
— Трябва да ѝ направя инжекция — заяви Юнас.

Защото веднъж, когато Юнас беше болен, докторът му направи инжекция в ръката, за да оздравее, и затова той искаше да направи инжекция на Лота. Юнас взе една игла за кърпене и се преструвахме, че тя уж е такава инжекция, каквато имат докторите.

Ама Лота не искаше никаква инжекция. Взе да рита и да креци:
— Няма да ми правите инжекция!

— Уф, глупаче, ние само се преструваме — каза Юнас. — Не разбираш ли, че няма да те бодна наистина?

— Все пак не искам никаква инжекция — пищеше Лота.
Та не можахме да играем повече на болница.
— Въпреки това ще напиша ресефта — реши Юнас. И седна до
масата, и взе да пише със син молив върху една хартия.

Пищеше с печатни букви, ама аз не можах да го прочета.

РЕСЕФТА
БОЛНУ МУМИЦИ ТРЪАБВА ДА СЪ ЛЕКУВА
ТРЪАБВА МУ ИНДЖЕКЦИЯ
ДОКТОР ЮНАС МАЛМ

Юнас и аз намираме, че е много забавно да си играем на болница. Обаче Лота не.

ЛОТА Е УПОРИТА КАТО СТАРА КОЗА

Нашият татко е много смешен. Когато се прибира от кантората, Юнас, аз и Лота заставаме в антрето и го посрещаме. И тогава татко почва да се смее и казва:

— Брей, колко много деца имам!

Веднъж се скрихме зад дрехите в антрето и стояхме съвсем, ама съвсем мирно и тогава татко каза на мама:

— Защо няма шум в къщата, да не са болни децата?

Тогава изскочихме иззад дрехите и взехме да се смеем на татко, пък той каза:

— Не бива да ме плашите така. Гръм и трясък трябва да има, когато се прибирам, иначе много се тревожа.

Но обикновено няма нужда да се тревожи.

Веднъж два камиона се сблъскаха на улицата точно пред нашата къща и така страшно изтреця, че Лота се събуди, макар да беше току-що заспала. Тогава тя каза:

— Какво направи Юнас сега?

Защото тя май си мисли, че Юнас прави целия гръм и трясък на света.

Лота е толкова сладка и има такива дебели крачета! Юнас и аз често я целуваме и прегръщаме, ама тя не иска. Има много неща, които Лота не иска. Лекарството не иска да си взима, въпреки че трябва, когато е болна. Миналата седмица Лота имаше кашлица и мама искаше да ѝ даде лекарство против кашлица. Ама Лота си стискаше устата и само клатеше глава.

— Ти си малко глупавичка, Лота — каза Юнас.

— Не съм малко глупавичка — викна Лота.

— Си, защото не искаш да си вземеш лекарството против кашлица и значи си глупава — рече Юнас. — Когато аз трябва да взимам лекарство, тогава *просто решавам* да го взема и го взимам.

Пък Лота каза:

— Когато *аз* трябва да взимам лекарство, решавам да не го взимам и не го взимам.

След това пак стисна устата си и взе да върти глава насам-натам. Мама я погали и ѝ каза:

— Значи ще трябва да лежиш и да кашляш, горката ми мъничка Лота!

— И изобщо да не спя — рече Лота много доволно.

Лота не иска да си ляга вечерно време, всъщност и аз не искам. Намирам, че мама е много чудновата, дете иска да си лягаме вечер, когато сме съвсем будни, а сутрин, когато спим, иска да ставаме.

Все пак щеше да е по-добре, ако Лота си беше взела лекарството, защото на другия ден беше още по-кашлява и по-сополива и мама ѝ каза, че не бива да излиза. Но аз трябваше да отида да купя нещо за мама от магазина за шевни принадлежности и докато стоях там и чаках да ми дойде редът, ето че през вратата дотърча Лота, съвсем сополива.

— Върви си вкъщи — казах ѝ аз.

— Няма да си вървя — рече Лота. — И аз искам да ходя в шевен магазин.

Тя подсмърчаше ли, подсмърчаше и най-сетне една лелка в магазина я попита:

— Ти нямаш ли носна кърпа?

— Имам, ама не я давам назаем на хора, дето не ги познавам — отговори Лота.

Ще разкажа още нещо за Лота. Веднъж мама ни заведе на зъболекар, Юнас и мене, и Лота. Мама беше видяла, че Лота има малка дупчица на един зъб и зъболекарят трябваше да я оправи.

— Ако се държиш храбро при зъболекаря, ще ти дам една корона — каза мама на Лота.

Мама трябваше да седи в чакалнята, докато ние бяхме вътре при зъболекаря. Той първо прегледа моите зъби, обаче аз няхмах дупки и ме пуснаха да отида при мама в чакалнята. Седяхме там дълго-дълго и чакахме Юнас и Лота и мама каза:

— Чудна работа, че Лота не крещи!

След малко вратата се отвори и Лота излезе.

— Добре ли се държа? — попита я мама.

— Ами да — рече Лота.

— Какво направи зъболекарят? — попита мама.

— Извади един зъб — отговори Лота.

— И ти не крещя! Брей, каква си била героиня! — каза мама.

— Не, не крещях — рече Лота.

— Ти наистина си храбро момиче — каза мама. — Ето ти една корона.

Лота взе короната, пъкна я в джоба си и изглеждаше много радостна.

— Я дай да видя дали тече кръв — казах аз.

Лота зяпна, ама аз не видях да ѝ липсва някой зъб.

— Той не е извадил никакъв зъб — рекох.

— Извади... на Юнас — изсмя се Лота.

После излезе Юнас заедно със зъболекаря. Зъболекарят посочи Лота и каза:

— На тази госпожица нищо не можах да направя, защото не искаше да си отвори устата.

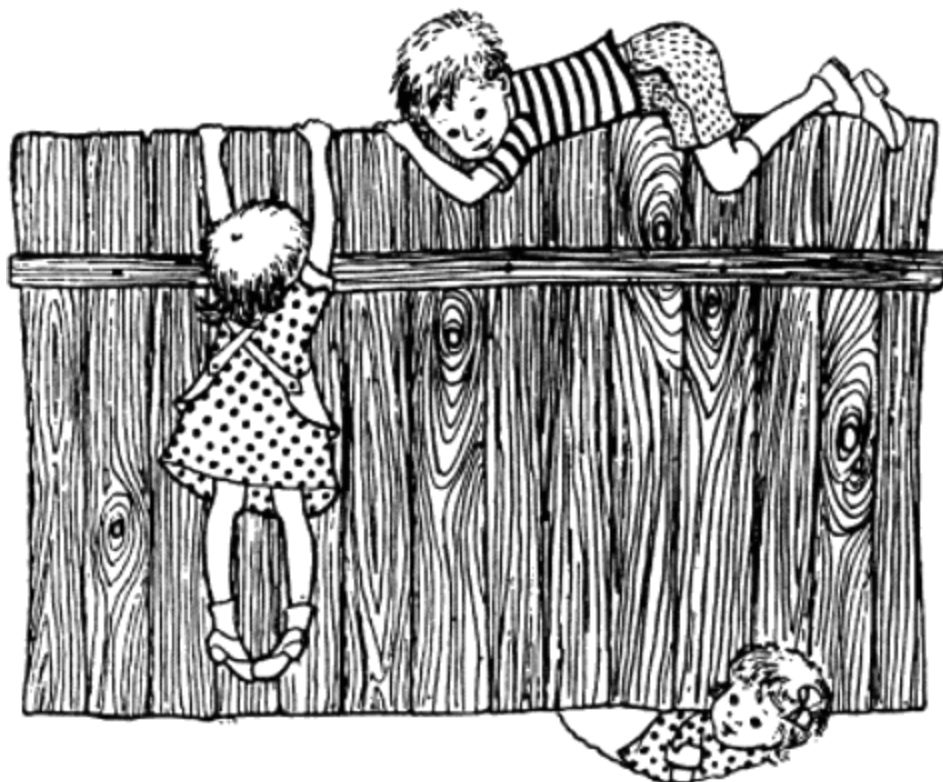
— Навсякъде трябва да се срамуваме от това дете — заяви Юнас, когато се прибрахме.

— Аз не го познавах — рече Лота. — Не мога да зяпам пред хора, дете не ги познавам.

Татко казва, че Лота е упорита като стара коза.

ЛЕЛЯ БЕРГ Е НАЙ-ДОБРИЧКАТА НА СВЕТА

В къщата до нас живее леля Берг и понякога ѝ ходим на гости. Между нейната градина и нашата градина има дъсчена ограда, но Юнас и аз можем да се прекатерим през нея. Лота не може да се прекатери, обаче кучето на леля Берг е изровило на едно място пръстта под оградата, та е станала дупка и през нея се промушва Лота.

Онзи ден бяхме при леля Берг и прекарахме много весело. Тя има писалище с капак и това писалище има сума малки чекмеджета, пълни с хубави неща.

— Моля, лельо Берг, нека да видим всичките ти хубави неща — каза Юнас.

И тя се съгласи. Първо видяхме малката кукла, с която леля Берг си играела, когато била дете. А тази кукла се казва Роза.

Леля Берг е много, много стара, ама не чак толкова, колкото си мисли Лота. Ей това каза Лота:

— Лельо Берг, ти носеше ли със себе си Роза в Ноевия ковчег?

Защото тъкмо предната вечер татко ни беше разказал за Ноевия ковчег. Разказа ни как старецът Ной си построил голям кораб, който нарекли ковчег. И след това валяло няколко седмици и всички, които не били с Ной в ковчег, се удавили, а това станало преди много хиляди години.

Леля Берг се изсмя и каза:

— Миличка Лота, аз не бях в Ноевия ковчег.

— Че тогава защо не си се удавила? — попита Лота.

Роза лежи в едно от малките чекмеджета на писалището като в легло. Лежи върху розов памук и има завивка от парче зелен копринен плат, а самата тя е облечена в синя рокля. И, представете си, в едно от другите чекмеджета леля Берг държи съвсем мъничка стъклена кошничка с розови рози. Играхме си с Роза и тя носеше кошничката през едната си ръка и уж беше Червената шапчица, която отива при баба си с храна и бутилка сок. В една купичка на пианото леля Берг беше сложила шоколадови бонбони. Някои от тях бяха като малки бутилки, увити в станиол. Такава една бутилка сложихме в кошничката на Червената шапчица и малко стафиди и бадеми, които ни даде леля Берг. Пък Скоти — кучето на леля Берг, беше вълкът, аз бях бабата, а Юнас беше ловецът, дето идва и гръмва вълка.

— Ами аз? — попита Лота. — Аз *нищо* ли няма да бъда?

А ние дадохме на Лота да носи Роза и да говори това, дето го казва Червената шапчица, защото Роза не може да говори сама. Обаче когато Червената шапчица пристигна в бабината къща, която уж беше в антрето на леля Берг, в кошничката нямаше никакви стафиди и никакви бадеми.

— Къде е яденето за баба? — попита Юнас.

— Роза го изяде — рече Лота.

Тогава Юнас не искаше Лота да играе повече на Червената шапчица. Скоти пък не искаше да се преструва, че уж ще изяде бабата. Юнас го държеше, ама той риташе ли, риташе и накрая се изскубна, завря се под канапето и от време на време само си подаваше носа и ни гледаше сърдито. Скоти всъщност никак не се радва, когато ние отиваме у леля Берг.

Но ние така се забавлявахме и разгледахме всичко останало в писалището на леля Берг.

Тя има един игленик от червена коприна, който прилича на сърце, и една малка картина в златна рамка, и на картината се вижда красив ангел с дълга руса коса и бяла нощница и с две големи бели криле на гърба. Лота много обича тази картина и аз също.

— Ами как е успял ангелът да си облече нощницата през крилетете? — попита Лота.

Юнас каза, че нощницата може би има цип отзад.

Леля Берг ни изпече вафли. Прави го понякога, когато ѝ отиваме на гости, ама невинаги.

— Навън е такава прекрасно пролетно време, че може да седнем в градината, да пием какао и да си изядем вафлите там — каза леля Берг.

Докато леля Берг беше в кухнята и печеше вафлите, ние останахме сами в хола и си играехме. Там има два прозореца и те бяха отворени, защото беше толкова топло. Юнас и аз се провесихме всеки през един прозорец и Юнас ми подхвърляше едно каменно топче, което носеше в джоба на панталоните си. Аз пък му го подхвърлях обратно и така го хвърляхме напред и назад. Но накрая аз изтървах топчето и то падна в тревата. След това Юнас и аз решихме да се състезаваме кой може да се провеси по навън през прозореца.

Състезавахме се, състезавахме се и — не щеш ли — Юнас падна долу. Ох, как се изплаших!

Леля Берг също се изплаши. Тя влезе в хола точно когато Юнас падна. Изтича до прозореца и извика:

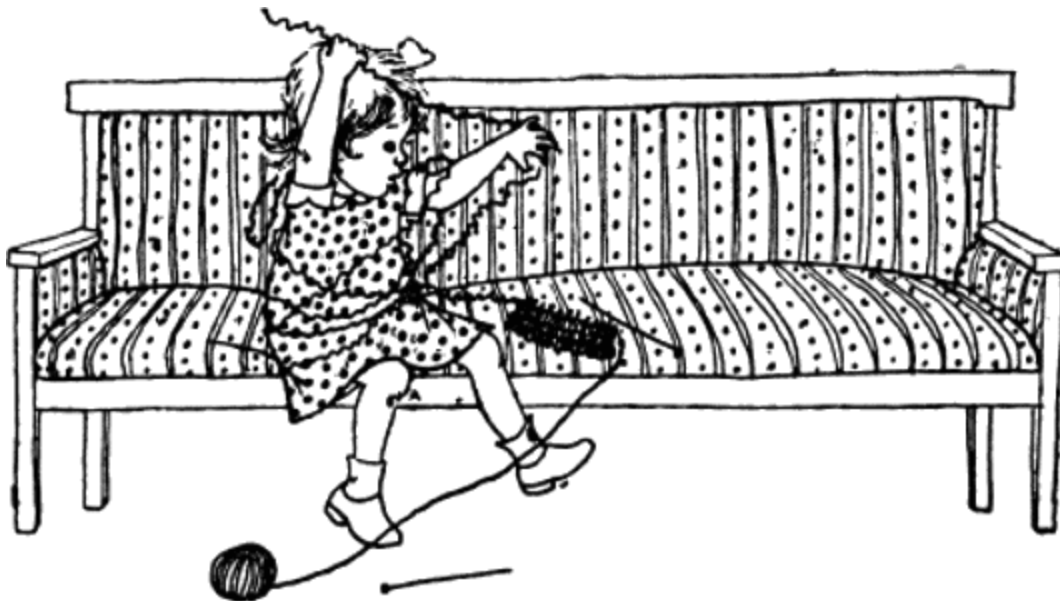
— Юнас, това пък как стана?

Юнас седеше в тревата с голяма цицина на челото.

— Мия и аз искахме да видим кой може да се провеси по навън през прозореца и аз спечелих — отговори той.

Но докато Юнас и аз се състезавахме, Лота беше намерила на канапето плетката на леля Берг. Леля Берг плете пуловери и жилетки и хората си ги купуват от нея. И, представете си, тази глупава Лота измъкнала шишовите и разплела всичко, дето леля Берг била изплела.

Седеше на канапето, цялата омотана в прежда, и я дърпаше и късаше. А леля Берг се развика:

— Ех, ти, Лота, какво си направила?

— Пуловер — рече Лота. — И преждата е станала съвсем къдрава.

Тогава леля Берг каза, че ще е най-добре да излезем в градината да си ядем вафлите, а след това трябвало да си отидем.

Седяхме в градината на леля Берг, пиехме какао и ядохме много вафли, поръсени със захар. Толкова хубаво беше на слънце, около нас скачаха малки врабчета и ние им давахме трохи. Ама после леля Берг се измори и ни каза да си отидем. Тогава Юнас и аз се прекатерихме пак през оградата, а Лота се провря през дупката и си отидохме вкъщи, и то право в кухнята, за да видим какво ще има за обяд.

— Ще има пържен костур — каза мама.

Тогава Юнас рече:

— Добре че имаме толкова вафли в стомасите си.

— Значи сте ходили у леля Берг — каза мама. — Тя зарадва ли ви се?

— О, да — отговори Юнас. — Зарадва се два пъти. Първо се зарадва, когато пристигнахме, и после се зарадва, когато си тръгнахме.

Леля Берг е най-добричката на света.

ОТИВАМЕ НА ИЗЛЕТ

Един ден татко каза:

— В неделя ще отидем на излет!

— Ура! — извикахме Юнас и аз.

— Ура, дете ще ходим на излет! — рече Лота.

В неделя мама стана рано и изпържи палачинки, и намаза сандвичи, и приготви в термоси какао за нас и кафе, което да пият татко и тя. Щяхме да си носим и бутилки лимонада.

Когато докара колата, татко каза:

— Да видим сега дали ще съберем всичко в това старо малко автомобилче. Да видим дали ще мога да натъпча вътре мама и Юнас, и Мия, и мъничката Лота, и двацет и шест палачинки, и кой знае колко сандвичи...

— И Мечо — каза Лота.

Този Мечо е голямо розово прасе от плат, което е на Лота, и тя иска да си го носи навсякъде. Въобразява си, че е мечка и затова го нарича Мечо.

— Обаче той е прасе и открай време е бил прасе — казва Юнас.

Тогава Лота почва да крещи, че Мечо е мечка.

— Да не би мечките да са розови? — пита Юнас. — Ти как мислиш, той полярна мечка ли е, или обикновена?

— Той е прасешка мечка — отговаря Лота.

Позволиха на Лота да вземе своята прасешка мечка на излета. Като седнахме в колата, тя попита:

— Мамо, прасетата могат ли да си имат дечица?

— За Мечо ли говориш, или за истински прасета, каквито има при баба и дядо на село? — запита мама.

Тогава Лота рече, че говори за истински живи прасета, а не за такива мечки като Мечо. Мама каза, че истинските живи прасета, разбира се, могат да си имат дечица.

— Не могат — обади се Юнас.

— Могат, как да не могат! — каза мама.

— Не могат да си имат деца — рече Юнас. — Могат да си имат само *прасенца*.

Тогава всички избухнахме в смях и татко каза, че нямало похитри дечурлига от тези на улица „Тряскаджийска“.

Пътувахме до едно малко езеро. Татко остави колата на горския път и после отнесохме всичкото ядене до езерото. Там имаше дълъг мостик, който почваше от брега и влизаше навътре в езерото, и Юнас, аз и Лота искахме да тръгнем по мостика, за да видим дали във водата има риби. Мама веднага легна на тревата и каза на татко:

— Тук ще лежаш целия ден и няма да мръдна от мястото си, а ти ще наглеждаш децата!

Татко дойде с нас на мостика, там налягахме по корем и видяхме сума мънички рибки, които плуваха много бързо. Татко ни направи въдици от дълги пръчки, които отрязва в гората. А ние набодохме трохи на куките и седяхме дълго там, ама не уловихме никаква риба.

Тогава отидохме в гората, но мама ни каза да не ходим много надалеч.

Видяхме някаква птичка, която кацна на един храст и после пак отлетя. Отидохме там и погледнахме и между клоните, почти до земята, имаше гнездо с четири малки сини яйца. О, това бяха най-сладките яйчица, които съм виждала! Лота искаше да остане и през цялото време да гледа гнездото и протегна напред Мечо, за да види и той. Ама Юнас и аз знаехме едно чудесно дърво за катерене там наблизо и искахме да отидем да се катерим по него, та Лота трябваше да дойде с нас, въпреки че не искаше.

Аз смея да се катеря по дървета и Юнас също. Ама Лота не. Помогнахме ѝ да се изкатери съвсем малко, пък тя почна да крещи:

— Пуснете ме долу, пуснете ме долу!

И когато слезе, взе да гледа сърдито дървото и каза:

— Това е лудост да се катериш по такива дървета!

После мама ни извика да ядем и ние се върнахме бегом при езерото. Тя беше постлала на тревата една мушамена покривка и дори бе сложила върху покривката жълтурчета в една чаша и беше наредила всичките сандвичи и палачинките, и всичко останало. Насядахме на тревата да ядем. Така е много по-весело, отколкото на маса. Палачинките бяха страшно вкусни, защото им слагахме и конфитюр, и захар. Сандвичите също бяха вкусни. На мене най-много ми харесаха онези, в които имаше кюфте, а Юнас хареса най-много онези с хайвер и яйце. Затова си ги разменихме и той получи моя сандвич с хайвер, пък аз — неговия с кюфте. Лота обича всякакви сандвичи и не искаше да разменя своите с никого. Тя яде много, нашата Лота. Само веднъж, когато беше болна, не ѝ се ядеше нищо и на мама ѝ беше много мъчно, че Лота не иска да яде.

И една вечер, когато трябваше да си каже вечерната молитва, Лота рече:

— Дядо Господи, направи така, че пак да ми се иска да ям. Ама не рибени кюфтета!

Юнас, Лота и аз получихме по едно шише лимонада. Лота взе малко пясък от брега и го сипа в своята лимонада, а като я попитахме защо прави така, каза, че искала да види дали е вкусно.

След като ядохме, татко се изтегна на тревата и рече:

— Колко е хубаво тук, на слънце! Мисля, че ще подремна. Децата могат да се наглеждат едно друго. Обаче на мостика няма да ходите, така да знаете!

Ние не отидохме на мостика, но малко по-нататък до езерото имаше една доста висока скала и се качихме на нея. Юнас каза, че ще ни покаже как татко скача с главата надолу.

— Ей така прави — рече той, протегна ръце нагоре и подскочи мъничко.

И, представете си, взе че падна в езерото, въпреки че нямаше такова намерение.

А на всичко отгоре мама беше казала, че още не бива да се къпем, защото водата била прекалено студена.

Юнас потъна, пък Лота и аз се разпищяхме колкото ни глас държеше. Но аз взех един клон, дето лежеше на скалата, и когато Юнас изплува, успя да хване клона и се вкопчи в него. А Лота взе да се смее. Точно тогава дотичаха татко и мама и татко извади Юнас от водата.

— Какви ги вършиш, Юнас! — викна мама, когато Юнас излезе съвсем мокър на брега.

— Той искаше само да ни покаже какво прави татко — обади се Лота и страшно много се смя на Юнас, защото панталонките му изглеждали ужасно смешни.

Юнас трябваше да съблече всичките си дрехи и мама ги закачи на едно дърво да съхнат. Но когато решихме да се прибираме, дрехите му още не бяха изсъхнали, та Юнас трябваше да седи увит в одеялото. Лота се смя много и на това. Ама после никак не се смееше. Защото, когато щяхме да потеглим, не можахме да намерим Мечо. Търсихме ли, търсихме навсякъде, обаче Мечо го нямаше и мама каза, че ще трябва да се приберем без него. Тогава Лота се разпищя по-силно, отколкото когато Юнас падна в езерото.

— Мечо може да прекара сам една хубава спокойна нощ в гората — каза татко. — Пък утре ще се върна тук и ще го намеря.

Но Лота пищеше ли, пищеше.

— Може да дойде някой магьосник и да изплаши Мечо — викаше тя.

— Ако Мечо срещне някой магьосник, май че магьосникът ще се изплаши повече — рече татко.

— Помниш ли кога държеше за последен път Мечо? — попита мама.

Лота се замисли.

— В дванайсет часа — каза.

Но Лота не познава часовника, та това беше измишльотина. Татко казва, че Лота е твърдоглаво дете, което говори какво ли не.

Обаче аз си спомних, че Лота държеше Мечо, когато бяхме при гнездото. Отидохме всички до дървото, по което се катерихме, защото Юнас и аз знаехме, че гнездото е съвсем наблизно.

И до храста с гнездото наистина лежеше Мечо и Лота го взе, и го целуна по зурлата, и рече:

— Миличкият ми Мечо, седял си през цялото време тук и си гледал сладичките мънички яйца!

Юнас каза, че горката мама птичка сигурно цял ден не е посмяла да се върне при своите яйца, защото свинските мечки са най-добрите плашила.

Тогава Лота се ядоса и заяви:

— Мечо не е пипнал нищо. Само е седял и е гледал сладичките мънички яйца.

След това тръгнахме към къщи и Юнас седя през цялото време увит в одеялото.

Вечерта мама и татко дойдоха в детската стая да ни кажат „лека нощ“, както обикновено. И татко застана до леглото на Лота, която

лежеше с мръсния Мечо до себе си.

— Е, Лота — рече татко, — кое беше най-хубавото от днешния ден? Когато намерихме Мечо, нали?

— Не, най-хубавото беше, когато Юнас падна в езерото — отговори Лота.

ЗАМИНАВАМЕ ПРИ БАБА И ДЯДО

Щом стане лято, заминаваме с мама на село при нейните родители. Татко също идва там през отпуската си. До бабини пътуваме с влак, защото мама не може да кара колата.

— Трябва да сте послушни във влака, за да не се притеснява мама — каза татко, когато заминавахме това лято.

— Само във влака ли трябва да сме послушни?

— Не, навсякъде — отговори татко.

— Ама ти каза, че трябва да сме послушни само във влака — рече Лота.

Обаче точно тогава влакът тръгна и татко успя само да ни помахаша с ръка и ние му махахме и викахме „довиждане“.

Седяхме почти сами в едно малко купе. Там седеше и един стар чичко — само за него се намери място. Лота беше взела със себе си своя Мечо, пък аз носех най-голямата си кукла, дето се казва Мод Ивон Марлен.

Онзи чичко имаше брадавица на брадата си и когато излезе и застана до прозореца в коридора, Лота пошепна доста високо на мама:

— Този чичко има брадавица на брадата си...

— Тихо — прошепна мама, — може да те чуе.

Тогава Лота страшно се учуди и каза:

— Ама той не знае ли, че има брадавица на брадата си?

После дойде кондукторът и продупчи билетите. Само мама и Юнас имаха билети, защото Лота и аз пътуваме още без пари.

— На колко години е това момиченце? — попита кондукторът и посочи мене.

Аз казах, че скоро ще стана на шест години.

Той не попита на колко години е Лота, защото можеше да види, че е прекалено малка, за да има нужда от билет. Ама Лота каза:

— Аз съм на четири години, пък мама е на трийсет и две. А това е Мечо.

Тогава кондукторът се засмя и каза, че в този влак всички мечовци се возят безплатно.

В началото седяхме мирно и гледахме през прозореца, но после ни омръзна. Юнас и аз излязохме в коридора и влизахме в други купета и говорихме с хора, които не познавахме. Обаче от време на време се връщахме при мама, за да не се тревожи.

Мама непрекъснато разказваше приказки на Лота, та да седи мирно. Тя не искаше Лота да излиза в коридора, защото каза, че никога не се знаело какво ще направи Лота.

— Разкажи приказката за „Козлите Брюсе“, иначе ще изляза в коридора — рече Лота.

Във влака ядохме сандвичи и пихме лимонада. Изведнъж Лота взе от сандвича си един резен салам и го лепна на прозореца. Мама ѝ се разсърди много за това и я попита:

— Защо размазваш салама по прозореца?

— Защото залепва много по-здраво от кюфтетата — отговори Лота.

Тогава мама ѝ се разсърди още повече. И мама трябваше да търка дълго-дълго прозореца със салфетка, докато най-сетне го изчисти от салама на Лота.

Веднъж, когато влакът спря на една гара, Юнас реши той и аз да слезем за малко да подишаме чист въздух. Не можахме да отворим сами вратата, но една лелка ни помогна.

— Наистина ли ще слизате на тази гара? — попита тя.

— Да — отговорихме ние.

Защото ние *щяхме* да слезем, ама *щяхме* пак да се качим, разбира се.

След като слязохме от влака, отидохме до последния вагон и точно преди влакът да тръгне, скочихме в последния вагон и минахме през целия влак, докато стигнахме до нашето купе. Когато стигнахме там, видяхме, че мама и онази госпожа, дете ни помогна с вратата, стоят и говорят с кондуктора и мама викаше:

— *Трябва* да спрете влака, защото децата ми са слезли.

Но точно тогава ние пристигнахме и Юнас каза:

— Ама се качихме пак.

Тогава мама се разплака, а кондукторът и онази лелка, дете ни помогна да отворим вратата, взеха да ни се карат. Но защо ли ни се

караше и лелката, след като тя ни помогна?

— Сега ще влезете в купето, ще седнете при Лота и няма да мърдате повече от местата си — каза мама.

Обаче Лота я нямаше в купето. Беше изчезнала. Тогава мама за малко не се разплака пак. Всички тръгнахме да търсим Лота. И най-после я намерихме в едно много далечно купе, където разправяше нещо на сума хора. Чухме я, че казва:

— В нашето купе седи един чичко и той има брадавица, ама не знае, че я има.

Тогава мама хвана здраво Лота и я повлече към нашето купе.

И там трябваше да седим съвсем мирно, защото мама ни беше сърдита и каза, че щяло да ѝ е по-лесно да наглежда цяло стадо луди телета, отколкото нас. Аз пък се сетих, че скоро ще видя телетата у баба и дядо. И много се зарадвах.

Баба и дядо стояха на верандата и ни посрещнаха, когато пристигнахме.

— Ето че дойдоха моите сладки дечица — каза баба.

— Чудесни сладки дечица! — рече мама.

— Утре ще яздите на Блакен — обади се дядо.

— Елате с мен в плевнята да видите котетата на Мърка — каза баба.

Лота взе да дърпа баба за престилката и рече:

— Имаш ли още бонбони в шкафа, бабо?

— Може и да имам — отговори баба. — Може би в шкафа ще се намерят няколко бонбончета.

Тогава усетих, че сме се върнали при дядо и баба.

ЛОТА КАЗВА ПОЧТИ НЕПРИЛИЧНИ ДУМИ

При баба и дядо има толкова много забавни неща.

Представете си, на едно голямо дърво в градината има нещо подобно на веранда. Високо горе в дървото! Дотам води една стълба и когато човек се покатери по стълбата, стига до тази веранда и там има маса с пейки наоколо и всичко е оградено с парапет, та никой да не падне долу. Баба нарича тази веранда Зелената беседка. От всички места, където човек може да седне и да яде, най обичам такива, дето са по дърветата.

Като се събудихме първия ден у баба и дядо, Юнас веднага попита:

— Бабо, нали можем да решим непрестанно да ядем в Зелената беседка?

— Ай, ай, ай — каза баба, — какво мислите, че ще каже Майкен, ако е принудена да мъкне яденето три пъти на ден по тази разклатена стълба?

— Тогава ще кажа, че няма да го бъде — рече Майкен.

Майкен е бабината домашна помощничка. Тя е много добричка, ама никак не обича да яде по дърветата.

— Ама, бабо, *ние* поне можем да си занесем нашето ядене в Зелената беседка — казах.

— Защото иначе много ще се разсърдим — рече Лота. Малко е глупавичка нашата Лота.

Тогава баба каза, че не искала Лота да се сърди и затова щяла да ни даде палачинки да си ги занесем в Зелената беседка.

Баба изпържи сума палачинки и сложи в една кошница палачинките, кесийка захар, бурканче конфитюр, чинии и вилици, сложи вътре и едно шише мляко и три тенекиени канчета.

След това се покатерихме в Зелената беседка. Юнас се изкатери пръв с кошницата, после аз и накрая Лота.

— Ако изтървеш кошницата, Юнас, много ще се смея — каза Лота.

Обаче Юнас не изгърва кошницата и ние наредихме всичко на масата горе на дървото и седнахме на пейките, и си ядохме палачинките с много конфитюр и захар, и пихме мляко, а дървото през цялото време шумолеше. Палачинките бяха страшно много и Лота не можа да изяде своите. И, представете си, тя взе че ги накачи по клоните на дървото!

— Играя си, че те уж са листа — рече Лота.

А палачинките се люшкаха напред-назад, когато духнеше вятърът, и почти приличаха на листа.

— Внимавай да не разбере мама — казах ѝ аз.

Ама Лота пет пари не даваше какво ѝ говоря. Седеше си там, гледаше палачинките и пееше една песен, която татко често пее, а тя почва така: „Хей, как шумят листата!“.

Скоро тя огладня пак и тогава отхапа от всички палачинки, та по дървото висяха само половинки палачинки.

— Играя си, че съм агънце, дете пасе листа в гората — рече тя.

Изведнъж долетя една птичка и тогава Лота каза на птичката:

— *Ти* можеш да ядеш от моите палачинки, ама Юнас и Мия не бива.

Обаче птичката не искаше палачинки. Пък Юнас и аз усетихме, че още сме гладни и аз протегнах ръка и казах:

— Аз съм беден човек, дай ми нещичко в ръката!

Тогава Лота ми даде една палачинка, която беше нахапала, и аз си я намазах с конфитюр, поръсих я със захар и я изядох, а тя много ми се услади, въпреки че беше само половин палачинка. Юнас също получи палачинки от Лота, когато каза: „Аз съм беден човек, дай ми нещичко в ръката“, защото Лота обича такива малко глупави игри. Най-после изядохме всичките палачинки на Лота и тогава тя рече:

— Палачинковите листа се свършиха. Ще почнете да ядете от зелените!

И откъсна цяла шепа зелени листа и искаше да ги ядем. Но Юнас и аз казахме, че сме сити.

— Със захар и конфитюр може — заяви Лота и взе че намаза конфитюр върху едно зелено листо, поръси го със захар и го изяде.

— Внимавай на листото да няма някоя гъсеница — каза Юнас.

— Да внимава гъсеницата — рече Лота.

„Много хрумвания има това хлапе“, вика дядо.

Представете си, на другия ден, който беше неделя, за обяд имаше херинга, а херингата е най-омразното ядене на Лота след рибените кюфтета. Времето беше много хубаво и когато е тъй хубаво, баба и дядо винаги ядат навън в градината на една маса, дето стои под най-голямото дърво.

Всички насядахме около масата: баба и дядо, и мама, и Юнас, и аз, ама Лота си играеше с котката и не идваше, въпреки че мама я повика много пъти. Най-сетне дойде и като видя, че има херинга, каза:

— Херинга в неделя... пфу по фараона^[1]!

Тогава мама много ѝ се разсърди, защото хиляди пъти е повтаряла на Лота да не казва „пфу по фараона“, което е почти проклетие. И мама рече, че ако Лота каже само още веднъж „пфу по фараона“, няма да остане при баба и дядо, а ще трябва да се върне в града. И не позволиха на Лота да седне да яде с нас заради това, дето го каза, и тогава тя взе да обикаля из градината и крещеше, докато ние ядяхме.

После трябваше да седне сама на масата и да яде, обаче тя само крещеше. Мама изпъди Юнас и мен и ни каза да отидем да играем, та Лота да седи сама, докато стане послушна. Обаче ние застанахме зад ъгъла на къщата и гледахме Лота, която крещеше ли, крещеше. Най-после млъкна, но то било само защото пак ѝ дошло наум едно от нейните чудновати хрумвания. Взе херингата, която лежеше в чинията

й, отиде до бѣчвата с вода, която стоеше под улука, и потопи херингата в нея. Тогава мама пристигна тъкмо навреме и я видя, пък Лота рече:

— Защо пък, по фараона, да не си поплува малко!

— Лота, помниш ли какво ти казах? — попита мама.

Лота кимна и влезе в къщата, а подир малко излезе, като носеше своето малко кюфарче, пък от него висеше един колан и се влачеше по земята след нея. И мама, баба, дядо, Юнас и аз гледахме как Лота ще си замине. Тя отиде при баба и дядо, направи малък реверанс и каза:

— Ще си замина у дома при татко, защото той е много по-добър от мама.

Не си взе сбогом с мама, нито с Юнас или с мен. И ние я гледахме как върви и влачи колана след себе си. Но когато стигна до портата, спря. Стоя доста време съвсем неподвижно.

Тогава мама я настигна и попита:

— Е, Лота, няма ли да си заминеш?

А Лота рече:

— По фараона, мамо, не мога да пътувам сама във влака!

Пък мама вдигна Лота на ръце и каза, че ще е по-добре да остане където е, защото на всички би ни било много мъчно, ако тя си замине. А Лота прегърна мама през врата и се разплака и не искаше да говори с Юнас и с мен, въпреки че ние искахме да я утешим и да я цункаме.

Но вечерта, след като си бяхме легнали, баба седна при нас и взе да ни разказва нещо от Библията и ни показа картините в една хубава Библия, която тя си има. А на едната картина беше нарисуван някой си Йосиф и баба каза, че Йосиф получил много хубав пръстен от фараона на Египет.

Тогава Лота извика:

— Ай, ай, бабо, какво каза ти сега?

Но Лота почти никога не казва вече „по фараона“.

[1] В Швеция изрази като „по дяволите“, „дявол да го вземе“ и други подобни се считат за ругатни и за неприлични. Затова думата

„дявол“ се замества с друга. Лота явно е чула някого да казва това. —
Б.пр. ↑

ЛОТА ИМА ЩАСЕН ДЕН

Едно от най-хубавите неща, които има при баба и дядо, е детската къщичка, в която са си играли мама и леля Кайса, когато били малки. Тя е червена и се намира в единия ъгъл на градината, а дотам води тясна пътечка и отпред има зелена морава, по която растат парички. Вътре в къщичката има малки бели мебели — маса, столове и бюфет, а в бюфета са наредени един кукленски сервиз, малко тиганче за палачинки, кукленска ютия и малка кана за сок с чаши към нея. В детската къщичка живеят куклите на мама и на леля Кайса. Там има и една табуретка, дето била на баба, когато *тя* била малка — чудна работа, че табуретки могат да станат толкова стари!

Един ден, когато бяхме при баба и дядо, си играехме в детската къщичка. Играехме, че Юнас уж е татко, пък аз съм мама, а Лота е нашата домашна помощничка и се казва Майкен.

— Татко ще излезе сега с бебето — каза Юнас, взе кукленската количка с куклата бебе на леля Кайса и излезе в градината.

— Тогава аз ще изтъркам пода на кухнята — заяви Лота.

— Не, първо ще приготвим сирене — рекох аз, защото нали аз трябваше да решавам, след като бях мама.

— Тук няма да се готви никакво сирене, докато не съм изтъркала пода — викна Лота.

Но тогава Юнас и аз казахме, че Лота няма да играе с нас, ако не върши каквото ѝ кажем. И после правихме сирене. Като приготвяме сирене, вземаме френско грозде и малини и ги слагаме в една носна кърпа, после изцеждаме целия сок и от това, дето остава в носната кърпа, правим малки кръгли питки сирене, които са страшно кисели.

— Може ли сега най-сетне да изтъркам пода на кухнята? — попита Лота.

След това взе кофата и отиде в кухнята на баба да налее вода и изсипа почти цялата вода на пода в детската къщичка, взе да търка с една четка, на която беше сложила сапунена каша, и цялата се намокри.

— Плуваш ли, или какво правиш? — попита Юнас, който не разхождаше вече бебето.

— Търкам кухнята — отговори Лота. — Защото кухнята *трябва* да се изтърка и това е най-забавното нещо.

Обаче Юнас и аз трябваше да си помагаме, за да оберем водата. Лота не искаше да я обере. Просто стоеше встрани и гледаше.

Майкен, *истинската* Майкен, обича да пее и да танцува, размахва крака и пее: „Трала-лала-леп, мисля си за теб“.

Лота взе да прави като Майкен, да размахва крака и да пее „Трала-лала-леп, пръскам аз по теб“. Взе метличката за прах, дето виси на стената в детската къщичка, и когато пееше „пръскам“, я потапяше в кофата, пръскаше сума вода по Юнас и по мен и се смееше колкото й глас държи. Тогава ние се ядосахме и казахме, че ако се държи така глупаво, нека сама обере водата. Но Лота продължи да размахва крака и да пее „... пръскам аз по теб“. Подът беше много хлъзгав от сапунената каша и по едно време, когато размахваше много силно крака, Лота падна и удари главата си в бюфета — горкичката Лота! Тогава се разпищя и викна:

— Не е весело да съм Майкен.

След това излезе да потърси котката, пък Юнас и аз останахме да си играем сами и направихме спанак от люлякови листа и ядохме сирене и спанак, ама само наужким.

Изведнъж чухме Лота да крещи навън и като погледнахме, видяхме, че тя дърпа котката за опашката, а котката сърдито я драска. Тогава Лота влезе разплакана при нас в къщичката и се развика:

— Само я хванах за дръжката, пък тя ме одраска!

Мама и баба не бяха у дома, та тръгнахме да търсим Майкен, за да сложи лейкопласт на Лота. Майкен я нямаше в кухнята.

Но Лота беше забравила да затвори крана, когато взе вода, за да търка пода, и мога да ви кажа, че на пода в кухнята имаше десет пъти повече вода, отколкото в детската къщичка, когато Лота търкаше пода. Юнас изгази през цялата вода и затвори крана и точно тогава дойде Майкен. Тя плесна с ръце и извика:

— Какво правиш, Юнас?

— Плува — каза Лота и се разсмя колкото й глас държи.

Обаче Майкен искаше да знае кой е оставил крана отворен и тогава Лота рече:

— Аз.

— Защо го направи? — попита Майкен.

— Защото имам щасен ден — отговори Лота.

Когато Лота казва „щасен ден“, иска да каже „нещастен ден“, в който всичко й върви наопаки.

Според мен Лота почти непрестанно има нещастен ден.

А пък Майкен забърса пода и залепи лейкопласт на Лота, и след това ни сложи какао и кифли на кухненската маса, и танцува за нас, размахваше крака и пееше: „Трала-лала-леп, мисля си за теб“.

Лота изяде пет кифли, Юнас изяде четири, пък аз изядох три.
— Това е един хубав щасен ден — каза Лота тогава. После
прегърна Майкен с всички сили и запя: — Трала-лала-леп, ще целуна
теб.

И го направи, а Майкен каза, че била сладко хлапенце.

ЛОТА Е НЕГЪРСКИ РОБ

Юнас, Лота и аз имаме двама братовчеди, които са деца на леля Кайса. Когато бяхме лятос на село при баба и дядо, леля Кайса също дойде и доведе Анна-Клара и Тоте. Анна-Клара и Тоте са нашите братовчеди. Анна-Клара е толкова голяма, колкото Юнас, а Тоте е толкова нов, като Лота. Анна-Клара може да напердаши Юнас, защото е страшно силна и освен това обича да заповядва. А Лота може да напердаши Тоте като едното нищо и наистина го прави, макар мама да ѝ казва, че така не бива.

— Защо биеш Тоте, който е толкова добричък? — попита мама Лота.

— Защото е много сладък, като плаче — отговори Лота.

Тогава пратиха Лота да седи сама в детската къщичка, за да стане добра. А пък Анна-Клара измисли да играем, че Лота уж лежи в затвора и ние ще я спасим.

— Първо трябва да ѝ дадем тайно малко храна — каза Анна-Клара. — Защото в затвора им дават само хляб и вода.

Отидохме в кухнята и помолихме Майкен да ни даде студени кюфтета. Анна-Клара сложи кюфтетата в една кошничка, в която

берем ягоди. После Юнас и Анна-Клара се покатериха на покрива на детската къщичка и извикаха на Лота, че ще ѝ спуснем храна през комина.

Но Лота си подаде главата през прозореца и попита защо да не си получи храната през прозореца или през вратата.

— Вратата не е ли заключена? — попита Анна-Клара.

— Не, това е съвсем ужким затвор — рече Лота. — Елате тук с кюфтетата!

А пък Анна-Клара се ядоса на Лота и каза, че когато лежиш в затвора, храната трябва да ти се подава през комина.

— Това е! — отсече Анна-Клара.

— Е, хайде тогава — рече Лота.

Анна-Клара носеше един дълъг канап в кошничката и я спусна с него през комина.

Юнас също помагаше да я спускат, но не много. Пък Тоте и аз трябваше само да стоим долу и да гледаме.

— Кюфтетата пристигат! — изкрещя Лота вътре в къщичката. — И много сажди — каза след малко.

Тоте и аз погледнахме през прозореца и видяхме как Лота изяде кюфтетата. Но по тях имаше много сажди, та на Лота лицето и ръцете станаха съвсем черни. Анна-Клара реши, че така било още по-добре, защото сега Лота можела да е негърски роб, когото можем да спасим. А Лота се намаза с още повече сажди, за да стане истински негърски роб.

Но Тоте се разплака, защото мислеше, че негърските роби са страшни.

— Те не са никак страшни — каза Анна-Клара.

— Ама изглеждат страшни — викна Тоте и ревна още по-силно. Пък Лота беше много доволна, взе да прави гримаси на Тоте и каза:

— Някои негърски роби са доста страшни.

След това рече:

— Спасете ме веднага, защото искам да се разхождам и да стряскам хората. Много обичам хората да се плашат от мен.

Анна-Клара и Юнас измислиха да спасим Лота през прозореца на задната страна на къщичката. Отидохме да донесем дъската от люлката, защото Анна-Клара каза, че дъската щяла да е мост над пропастта, която била до затвора.

Опряхме дъската на прозореца и Анна-Клара, Юнас и аз се прекатерихме, за да спасим негърския роб. Обаче Тоте не искаше. Само ни гледаше и плачеше.

Като влязохме в детската къщичка, Лота я нямаше. Анна-Клара страшно се ядоса.

— Къде е отишло това хлапе? — кресна тя.

— Избягах — каза Лота, когато я заловихме. Стоеше сред храстите френско грозде и си хапваше от него.

— Нали щяхме да те спасяваме! — викна Анна-Клара.

— Аз се спасих сама — рече Лота.

— С теб просто не може да се играе! — каза Юнас.

— Ха-ха! — изсмя се Лота.

Тогава пристигна мама и видя, че Лота не е в детската къщичка.

— Сега добра ли си вече? — попита мама.

— Да... ама съм черна — отговори Лота.

Мама като че ли също се страхуваше от негърски роби, защото плесна с ръце и каза:

— Олеле, на какво приличаш!

И Лота трябваше да отиде в лятната кухня и да се мие половин час.

А следобед отнесохме със себе си кошничката от кюфтетата и набрахме в нея много диви ягоди. По ливадите при баба и дядо има страшно много диви ягоди. Обаче — ай! — как се изплашихме, докато беряхме ягодите, защото видяхме една змия. Само Тоте не се изплаши.

— Я виж, там лежи една опашка, дете си няма куче — каза Тоте.
Не беше разбрал, че е змия.

Прибрахме се и Анна-Клара раздели дивите ягоди, та всеки получи еднакво много.

Само че Анна-Клара получи най-едрите и най-червените. Тоте и Лота седнаха на верандата, за да си ядат ягодите.

Изведнъж чухме, че Тоте плаче.

Леля Кайса подаде глава през прозореца и попита:

— Защо плаче Тоте?

— Плаче, защото не му давам да опита от моите ягоди — отговори Лота.

— Неговите свършиха ли? — попита леля Кайса.

— Да — каза Лота, — съвсем се свършиха. А докато ги ядях, той също плачеше.

Тогава дойде мама, взе ягодите на Лота и ги даде на Тоте, пък Лота рече:

— Тра-ла-ла, май ще отида да си легна.

— Така ще е най-добре — каза мама. — Сигурно си уморена, Лота.

— Никак не съм уморена — заяви Лота. — Имам още много тичане в краката. Ама все пак ще си легна.

Обаче вечерта Лота беше много добричка към Тоте.

Той трябваше да спи съвсем сам в малката гостна стая. Тогава го хвана страх от тъмното и искаше вратата да остане отворена.

Леля Кайса каза:

— Но, Тоте, у дома никога не те е страх да спиш на тъмно.

Пък Лота се обади:

— Не разбираш ли, лельо Кайса, че у дома то си е неговото тъмно. Той не е свикнал с бабиното тъмно.

Тогава позволиха на Тоте да спи в същата стая с мен, Юнас и Лота. А Лота го целуна и го зави и каза:

— Сега ще ти попея и няма да се страхуваш.

И после запя, както ни пее мама:

*Виж, ангели небесни,
разперили крила,
пазят децата с песни
до края на нощта.*

— А също и Лота — каза Лота. — И никакъв негърски роб!

КАК СЕ ВЕСЕЛИМ НА КОЛЕДА!

Веднъж Юнас ме попита:

— Кое обичаш най-много: слънцето или луната, или звездите?

Аз казах, че всичките ги обичам еднакво много. Но може би обичам мъничко повече звездите, защото светят толкова хубаво, когато отиваме на коледната служба в черквата. И самата Коледа много обичам.

Миналата Коледа си пожелах да ми подарят ски. И затова много се страхувах, че няма да падне сняг. Лота също искаше да има сняг, защото си беше желала шейна.

Когато си легнахме една вечер малко преди Коледа, Лота каза:

— Помолих татко за шейна, сега ще помоля Дядо Господ да завали сняг, иначе не мога да се пързаям.

После каза ей това:

— Мили Дядо Боже, направи така, че веднага да завали сняг. Помисли за горките цветенца. На тях им трябва топла завивка, като лежат в земята и им е толкова студено.

След това надникна през ръба на леглото и ми рече:

— Нали бях много хитра, дето не казах, че искам снега за шейната си?

И, представете си, когато се събудихме на другия ден, беше почнало да вали сняг. Юнас, Лота и аз застанахме до прозореца само по пижами и гледахме как падат все повече снежинки на двора и в нашата градина, и в градината на леля Берг. Облякохме се колкото може по-бързо и изтичахме навън, взехме да хвърляме снежни топки и направихме един много, много хубав снежен човек, а татко му нахлупи шапката си, когато се прибра. Целия ден много се веселихме и мама беше доволна, че сме навън, защото госпожа Франсон беше дошла и помагаше на мама да приготви хубаво къщата за Коледа. Лота обича да си приказва с госпожа Франсон и ѝ говори на „ти“, макар мама да ѝ казва, че не бива. Госпожа Франсон обича да приказва с Лота, но мама ѝ е казала да не отговаря, когато Лота ѝ говори на „ти“.

В деня, когато направихме снежния човек и влязохме, за да закусим, Лота каза на госпожа Франсон:

— Ей, ти, пипни да видиш колко са ми мокри ръкавиците!

Тогава госпожа Франсон не отговори, пък Лота попита:

— Ти видя ли нашия снежен човек?

Ама госпожа Франсон пак не отговори. А пък Лота мълча дълго време и после каза:

— За какво, по фараона, ми се сърдиш, госпожо Франсон?

Тогава мама рече:

— Лота, ти знаеш, че не бива да казваш „по фараона“ и да говориш на „ти“ на госпожа Франсон.

— Значи изобщо не мога да говоря с нея — отвърна Лота.

Госпожа Франсон каза, че непременно искала Лота да говори с нея и помоли мама да позволи на Лота да ѝ говори на „ти“. Пък мама се засмя и каза, че Лота може да ѝ говори на „ти“.

— И да казвам „по фараона“ — рече Лота.

— Не. „По фараона“ не бива — отговори мама.

После мама излезе и тогава Лота каза:

— Знам какво ще правя. Когато искам да кажа „фараона“, ще казвам „Франсон“. Защото мама обича да казвам „Франсон“.

И след това добави:

— По Франсон, колко е весело на Коледа!

А това е вярно — че е весело, искам да кажа. Юнас и аз, и Лота помагахме на мама с коледните приготвления. Изгребахме снега на двора и сложихме едно коледно снопче жито за птичките. Мама каза, че сме добри деца.

— Не знам какво бих правила, ако ви нямах вас — рече тя.

Лота бършеше всеки ден много хубаво ножовете и каза:

— Не знам какво бих правила, ако се нямах себе си. Ама, по Франсон, колко много трябва да се работи!

Когато купувахме коледните подаръци, също беше много весело. От касичките си извадихме парите, които бяхме пестили през цялата година, и тримата тръгнахме из града да купуваме коледни подаръци. Забавно е да купуваш коледни подаръци, когато има сняг и площадът е пълен с елхи и хората влизат и излизат от магазините. Юнас и аз искахме да купим за Лота една плаваща кукличка за ваната и когато влизахме в магазина за играчки, ѝ казахме да остане на улицата и да ни чака.

— Обаче не бива да надничаш — каза Юнас.

— Да, ще гледаш витрината на сладкарница „Карлман“ — рекох аз.

След като Юнас и аз купихме кукличката и излязохме на улицата, Лота беше изчезнала. Но изведнъж излезе от сладкарницата.

— Какво си правила там? — запита Юнас.

— Купих ти коледен подарък — отговори Лота.

— И какво купи? — попита Юнас.

— Един сладкиш със сметана — рече Лота.

— Ох, глупаче, той ще се развали до Бъдни вечер — викна Юнас.

— Да, сетих се за това — каза Лота. — И затова го изядох.

Представете си, точно тогава по улицата се зададе нашият татко. Той не знаеше, че сме тръгнали сами да купуваме коледни подаръци.

— Струва ми се, че съм виждал някъде тези деца, ама не си спомням къде — каза татко. — Но те изглеждат добрички и затова ще ги поканя на сладкарница.

Ей, как се зарадвахме! Татко ни позволи да прием какао и да ядем сладки колкото си искаме. И седяхме на зеленото канапе в „Карлман“, и наоколо имаше много хора, които говореха и бърбеха, и всички имаха пакети с коледни подаръци, които бяха купили, а във на улицата валеше сняг и сладкишите бяха натъпкани с разбита сметана — ех, какъв весел ден беше! При нас дойде една лелка, дете се казва госпожа Фриберг, и почна да говори с татко. Юнас и аз седяхме и мълчахме, обаче Лота говореше повече от госпожа Фриберг. По едно време татко каза:

— Лота, не бива да говориш, когато разговарят големите хора. Трябва да изчакаш, докато те свършат.

— Хо-хо — викна Лота, — това съм го опитвала, ама не става. Защото те никога не свършват.

Пък госпожа Фриберг се засмя и каза, че трябва да се прибере, за да пече коледните меденки. Ние също пекохме меденки, обаче на другия ден. Изпекохме толкова много, та Юнас и Лота, и аз имахме по една пълна кутия. Съвсем сами ги пекохме. Занесохме всичките кутии в детската стая и решихме да си запазим меденките за Бъдни вечер. Обаче Лота изяде своите още същия ден и не яде никакво пюре на вечеря.

— До Бъдни вечер може да се развалят — каза Лота.

А после идваше всеки ден и просеше меденки от Юнас и от мен, като викаше:

— Аз съм беден човек, дайте ми нещичко в ръката!

Обаче най-сетне дойде Бъдни вечер, а това е най-хубавият ден от цялата година. Ето какво правихме на Бъдни вечер.

Щом се събудихме, изтичахме долу в кухнята и там беше мама и приготвяше кафето. След това седнахме всички пред камината в хола и пихме кафе, въпреки че на нас обикновено не ни дават кафе. И към

него имаше кифлички с шафран, меденки и маслени бисквити. А елхата стоеше там и ухаеше страшно хубаво. Веднага след като си изпихме кафето, татко, Юнас, аз и Лота я окичихме. Мама беше в кухнята и приготвяше херинговата салата.

— Всичко е толкова красиво в нашата къща — каза Юнас, — та си мисля, че тя е най-красивата в целия град.

— И мирише най-хубаво — рече Лота.

Мама беше посадила сума бели зюмбюли, които ухаеха чудесно, и навсякъде имаше свещи и всичко изглеждаше съвсем различно от обикновено, и миришеше съвсем другояче. Много обичам на Коледа да мирише другояче.

Целия ден ядохме много и ядохме в кухнята, и си топяхме от тенджерата на печката. А следобед отидохме с мама при леля Берг и й занесохме коледни подаръци, а тя ни почерпи с карамелени бонбони и печени бадеми. Пък Лота получи една сладка червена шапчица, която леля Берг й беше изплела.

— Сега мога да стана Дядо Коледа — каза Лота.

Обаче не стана. Защото вечерта дойде истинският Дядо Коледа. Той затропа по площадката, почука на вратата и влезе с торба на гърба, която беше пълна догоре с коледни подаръци.

— Няма нужда да питам дали тук има добри деца — рече Дядо Коледа, — защото го виждам по табелката на вратата.

А после каза на Лота:

— Внимавай да не ти паднат очите от главата.

Защото Лота го зяпаше ококорено и очите ѝ бяха станали много големи и кръгли.

След това Дядо Коледа излезе и се върна с един голям пакет, в който бяха моите ски, и с още един голям пакет, в който беше шейната на Лота. А Лота просто стоеше и мълчеше и не мръдна, докато Дядо Коледа не си отиде.

— Защо си толкова мълчалива, Лота? — попита мама.

— Хваща ме гъдел в стомаха, като видя Дядо Коледа — каза Лота. — По Франсон, какъв гъдел ме хваща!

На Бъдни вечер няма нужда да си лягаме, докато не поискаме сами. Ядохме орехи и портокали пред камината и танцувахме около елхата и всичко беше толкова прекрасно! А на другия ден, на Коледа, отидохме на ранната коледна служба в черквата. Върху коледния сноп в двора се беше натрупал много сняг, но ние го изтърсихме, за да могат да си кълват врабчетата, и после отидохме на службата. Тогава звездите светеха, затова обичам най-много звездите, ама слънцето и луната също си ги бива. Когато звездите светят на улица „Тряскаджийска“, тя става някак особена. В почти всички къщи горяха

свещи и това изглеждаше красиво, ама и особено. Далеч-далеч, точно над покрива на общината, беше кацнала една звезда и тя беше най-голямата звезда, която съм виждала.

— Това сигурно е коледната звезда — каза Лота.

ЛОТА СЕ МЕСТИ ОТ КЪЩИ

ВСИЧКИ СА ЛОШИ КЪМ ЛОТА

Лота, която живееше на улица „Тряскаджийска“, беше станала тъкмо на пет години, когато една сутрин се събуди в лошо настроение. Бе сънувала нещо, на което се ядосваше, а тя си мислеше, че всичко, което човек сънува, е истина, малката глупавичка Лота.

Затова бе и сърдита.

— Набиха Мечо! — избухна недоволно тя, когато мама влезе в стаята, за да види защо сутринта в осем Лота е още в леглото и силно плаче.

— Кой наби Мечо? — попита мама.

— Юнас и Мия-Мария! — извика през сълзи Лота.

— Мила Лота, това е било само насън — каза мама. — Юнас и Мия-Мария отидоха на училище. Не са имали време да набият твоя

Мечо.

— Сигурна съм, че са го направили, дори и да са нямали време — не спираше да плаче Лота и галеше бедния Мечо.

Мечето на Лота бе всъщност дебело прасенце от светлорозов плат, ушито от мама и подарено на Лота по случай нейния трети рожден ден. Тогава Мечо беше чист и розов, и красив, а сега бе изпоцапан и приличаше на истинско прасенце. За Лота обаче той бе мече и затова трябваше да се нарича Мечо, макар че Юнас обичаше да казва:

— Ха-ха-ха, това не е мече, това е прасе!

— Глупчо — отвръщаше Лота, — той си е мече!

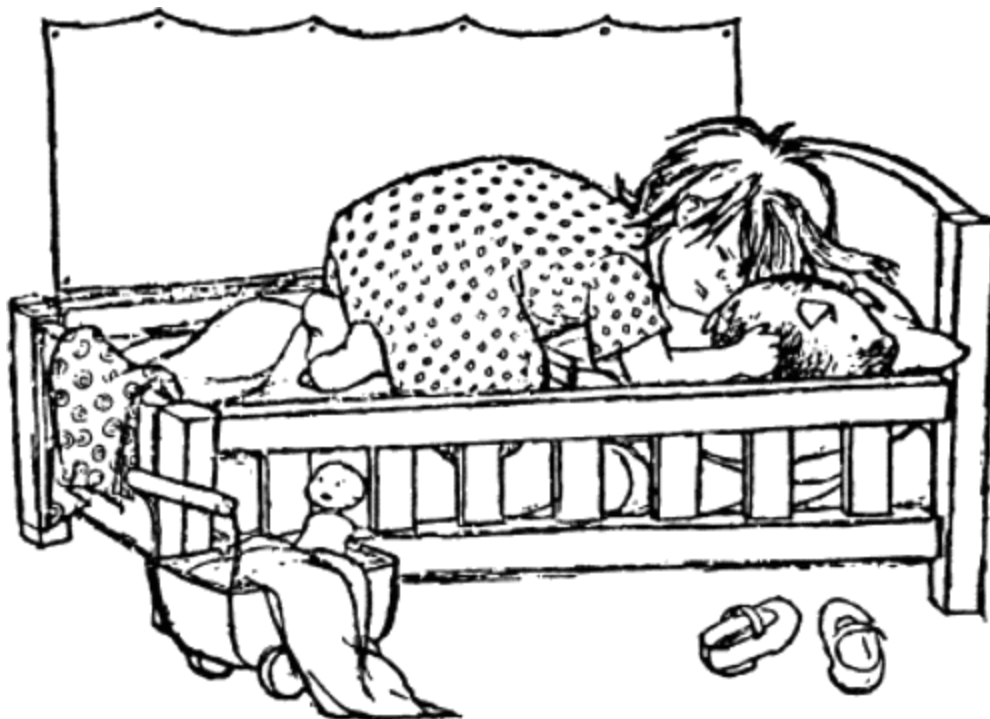
— Самозалъгваш се — казваше Юнас. — А как мислиш, полярна мечка ли е, или обикновена?

— Той е едно малко прасешко мече! — отвръщаше Лота. — Просто трябва да си го представиш!

Лота много обичаше своето прасенце-мече. Беше му позволила да спи нощем в леглото ѝ и непрестанно му бърбореше, когато Юнас и Мия-Мария не бяха наблизо, за да я чуят.

Ала сега Мечо лежеше върху възглавницата и бе тъжен, защото Юнас и Мия-Мария го бяха набили, както си мислеше Лота. А тя ронеше сълзи, галеше Мечо и му шепнеше:

— Бедният ми Мечо, хубавичко ще ги натупам аз тях — и Юнас, и Мия-Мария. Обещавам, че ще го направя!

Юнас, Мия-Мария и Лота, заедно с мама и татко, живееха в една жълта къща на улица „Тряскаджийска“. Юнас и Мия-Мария ходеха всеки ден на училище, а татко отиваше на работа. У дома оставаха само Лота и мама.

— Истинско щастие е, че си имам моята малка Лота — казваше винаги мама. — Иначе щях да си стоя тук по цял ден сама.

— Да, истинско щастие е, че ме имаш — отвърщаше Лота. — Иначе можеше да обидиш някого.

Ала сега тя не изрече тези думи, не и тази сутрин, когато бе сърдита. Не каза нищо, а само си седеше в леглото и се цупеше с обидена физиономия.

После, когато стана време да се облича, мама ѝ донесе белия пуловер, който баба бе оплела за нея.

— Не искам този пуловер — каза Лота. — Той жули и боцка.

— Сигурна съм, че не жули и не боцка — каза мама. — Пипни го само и ще се увериш, че е мек и пухкав.

— Не, той жули и боцка — отвърна Лота, без дори да го докосне. — Искам да си облека мекичката рокля.

Лота имаше една светлосиня кадифена рокля, която бе най-хубава от всичките ѝ рокли. „Мекичката рокля“ — така я наричаше тя.

Сега искаше да облече тъкмо нея, но днес бе четвъртък — обикновен делничен ден.

— Кадифената рокля ще можеш да облечеш в неделя — каза мама. — Днес ще сложиш този пуловер.

— Тогава предпочитам да ходя гола — отвърна Лота.

— Добре, щом така искаш — каза мама и слезе долу в кухнята.

Лота остана да седи горе в детската стая, сърдита и гола, е, естествено не съвсем гола. Бе по ризка и гащички и с чорапи на краката.

— Днес ще ходя гола — каза Лота на Мечо. Сега той бе единственият, с когото можеше да разговаря.

— Лота, нали ще слезеш веднага в кухнята да си изпиеш какаото? — извика мама долу от стълбите.

— Самозалъгваш се — измърмори Лота, седнала на ръба на леглото.

— Отговори, Лота! — извика отново мама. — Ще пиеш ли какао, или не?

Сега вече Лота бе предоволна. Мама можеше да си пита колкото си ще дали Лота ще пие какао, или не. Тя нямаше никакво намерение

да ѝ отговаря, пък и според нея бе много забавно да не се обажда, когато мама я вика. Коремчето ѝ обаче къркореше вече от глад, а и много обичаше да пие какао, затова, след като изчака още малко, взе Мечо и тръгна надолу по стълбите. Заслиза много бавно, като на всяко стъпало поспираше за миг.

Мама не биваше да е съвсем сигурна: може би щеше да пие какао, а може би — не.

— Ще видя какво ще правя — каза Лота на Мечо.

После влезе в кухнята.

— Я виж ти, това била Лота! — рече мама.

Лота спря до вратата, като продължаваше да се цупи, за да не си помисли мама, че вече се е отсърдила. Всяка сутрин мама и Лота закусваха в кухнята заедно. И сега, както винаги, там бе уютно и приятно. Слънцето грееше през прозореца и на масата бе синята чаша на Лота, пълна до ръбчето с какао, а до нея имаше филийка с масло и сирене.

Обикновено Лота не спираше да бърбори, но днес не изрече нито дума. Мама седеше на масата, пиеше кафе и четеше вестник и също не казваше нищо. Накрая Лота проговори:

— Мога да пийна глътка какао, ако е задължително.

— Не, не е задължително — каза мама. — Преди всичко трябва да се облечеш!

До този момент Лота бе само сърдита, сега обаче истински се ядоса. О, колко лоша бе мама! Не й позволяваше да облече никоя рокля, само някакъв си омразен пуловер, който жулеше и бодеше, а сега не й даваше и да яде! О, колко лоша бе мама!

— Ти си лоша! — извика Лота и тупна с крак по пода.

— Достатъчно, Лота — каза мама. — Качи се горе в стаята си и остани там, докато решиш отново да бъдеш послушна!

Тогава Лота заплака така силно, че можеше да се чуе дори в съседната къща на леля Берг. Изхвъркна от кухнята и изкачи тичешком стълбите към детската стая, като не спираше да плаче с висок глас и да вдига шум до бога, така че леля Берг от съседната къща поклати глава и каза:

— Лотичка сигурно я боли коремчето!

Лота обаче изобщо не я болеше корем, тя бе просто недоволна и сърдита.

Едва сдържаше гнева си, когато погледът ѝ попадна върху белия пуловер. Бе праметнат върху един стол и изглеждаше по-дращещ и боцкащ от всякога.

Лота ревна още по-силно и захвърли пуловера на земята. Ала в следващия миг притихна и се умълча. На пода, точно до пуловера, се

намираше ножицата, която тя винаги ползваше, когато шиеше дрешки на куклите.

Съвсем предпазливо Лота взе ножицата и направи една огромна дупка на пуловера.

— Така ти се пада — каза тя, — защото драциш и боцкаш.

После промуши ръката си през дупката. Ах, колко голяма беше! И изглеждаше страшно как оттам, откъдето не би трябвало да се подава ръка, сега се подаваше цялата ѝ ръка.

Лота се изплаши.

— Ще кажа, че едно куче го е направило — каза тя на Мечо.

Вдигна пуловера от земята и го огледа от всички страни. После взе пак ножицата и отрязва единия ръкав.

— Ще кажа, че кучето го е разпокъсало целия — рече Лота.

Отново вдигна пуловера и го огледа внимателно. После посегна към ножицата и клъцна и втория ръкав.

— Аз обаче никога през живота си не съм срещала толкова зло куче — промърмори Лота.

И тогава съвсем се изплаши. Смачка пуловера на топка и го напъха в кошчето за хартиени отпадъци. Не искаше да го гледа повече.

В същия миг мама извика долу от стълбите:
— Лота, ще бъдеш ли вече послушна?
Тогава Лота тихичко заплака и каза:
— Не, няма!
После взе Мечо и го притисна до себе си.

— И на тях така им се пада — рече тя, — защото всички са лоши към мен.

Това не беше вярно и Лота го знаеше. Като разрежеш обаче с ножицата един пуловер и го похабиш напълно, ти трябва някой, върху когото да хвърлиш вината.

— Така е, всички са лоши към мен — каза Лота на Мечо. — Само заради това развалих пуловера.

Погледна към кошчето, в което бе захвърлена непотребната вече никому вещ.

— А освен това не го направих аз, ами го направи едно куче — заяви тя.

ЛОТА СИ ТРЪГВА ОТ КЪЩИ

Ето че дойде време мама да отиде на покупки. Ала преди това тя влезе в детската стая и каза:

— Хайде, Лота, бъди послушна и облечи пуловера. Тогава ще можеш да дойдеш с мен на покупки.

Да ходи с мама по магазините за Лота бе по-хубаво от всичко. Пуловерът, който трябваше да облече, обаче бе в кошчето за отпадъци, разрязан на парчета. Затова не бе никак чудно, че Лота започна отново да плаче, и то така, че се чу чак в къщата на леля Берг.

— Какво става с теб, Лота? — попита мама. — Нима искаш да се караме цял ден? Е, тогава ще трябва да отида на покупки сама.

После мама излезе.

Лота остана да седи на пода и плака с цяло гърло, докато ѝ свършиха сълзите.

Тогава се умълча и се зае да размишлява.

„Сега ще трябва — казваше си тя — да стоя цял живот в детската стая само заради този омразен пуловер.“

Всички останали бяха на покупки, на училище, на работа или си имаха някое друго интересно занимание, а Лота трябваше да седи с Мечо на пода в детската стая съвсем сама, и то без дрехи.

— По-добре да си тръгнем от тази къща — каза тя на Мечо.

О, разбира се, че ако поискаш, можеш да си тръгнеш от къщата, в която живееш. Както бе постъпила Мая, помощничката на госпожа Ларсон.

„При Ларсонови, изглежда, не й хареса“ — бе казала мама.

— И на мен при Ниманови не ми харесва — рече Лота на Мечо.

Ниманови — това бяха мама, татко, Юнас, Мия-Мария и естествено — самата Лота.

— Всички те са лоши към мен — каза тя. — И заслужават да си отидем.

Лота реши веднага да си тръгне от къщи.

— Трябва да побързаме, докато не се е върнала мама — обясни на Мечо, — защото тогава вече няма да може.

Ала тя не искаше да си тръгне, без това да остане незабелязано. Мама трябваше да разбере и да плаче, че Лота вече я няма.

Затова Лота взе лист и молив и написа на мама бележка.

Юнас я беше учил да чете и пише с печатни букви. И сега, макар че не й беше лесно, Лота успя да се справи и върху листа се появи следното съобщение:

Утива си
виш в кошъ за одпадаци

Кое то трябваше да означава:

Отивам си, виж в коша за отпадъци.

— Тогава мама веднага ще разбере защо съм си тръгнала — каза тя.

След това взе Мечо и излезе от къщи. Така, както си беше — по ризка и гащички, обувки и чорапи.

Ала преди това се отби в кухнята и изпи какаото до дъно. После взе филийката с масло и сирене и я изяде в коридора.

КЪДЕ СЕ МЕСТИ ЛОТА?

Както изглежда, ако поискаш, можеш да си тръгнеш от къщи; но трябва да знаеш къде ще се преместиш. Това обаче Лота не знаеше.

— Мога да попитам леля Берг дали ще ми позволи да живея при нея — каза тя.

После прехвърли Мечо през оградата, която разделяше градината на Ниманови от тази на леля Берг, и сама се покатери и прескочи от другата ѝ страна.

Скоти, кучето на леля Берг, излая насреща ѝ, като я видя, но Лота не се смути ни най-малко и не го удостои дори с поглед. Запъти се към къщата на леля Берг и влезе вътре.

— Добър ден — поздрави. — Може ли да живея тук?

— Добър ден, Лота — отвърна леля Берг. — Мислех, че живееш в отсрещната къща, при майка си и баща си!

— Да, но искам да се преместя — каза Лота. — При Ниманови не ми харесва.

— Аха, да, разбирам, значи искаш да се преместиш — рече леля Берг. — Не трябваше ли обаче да си облечеш още нещо отгоре?

— Ниманови не ми дават нищо — нито за ядене, нито за обличане — отвърна Лота.

А леля Берг плетеше пуловери, жилетки, шапки и ръкавици с един пръст и ги продаваше на хората, които не умееха сами да плетат. Сега тя бързо се запъти към скрина си, извади оттам един бял пуловер и помогна на Лота да го облече. Пуловерът бе малко големичък за Лота и ѝ стоеше почти като рокличка.

— Харесва ли ти? — попита леля Берг.
— Чудесен е — отговори Лота. — Не жули и не боцка.
— Това е добре — каза леля Берг.
После Лота обгърна с поглед стаята.
— Къде ще сложим моето легло? — запита тя.

— Това вече е по-трудно за разрешение — рече леля Берг. — Знаеш ли, Лота, не мисля, че можеш да живееш при мен. Тук няма никакво място за още едно легло.

— Боже мили — възкликна Лота, — та нали все някъде ще трябва да живея!

Леля Берг се позамисли за миг, после каза:

— Според мен ти трябва да поживееш известно време самичка.

— Но аз нямам къща — отвърна Лота.

— Можеш да наемеш моя килер за вехтории — предложи леля Берг.

Отзад, в градината, имаше стара постройка, в която леля Берг държеше една косачка за трева, гребло, лопата, няколко чувала с картофи и още няколко с дърва за зимата. В горната част на постройката имаше таванско помещение. Там леля Берг бе оставила старите си мебели и някои непотребни дреболии.

— Само стари счупени вещи — казваше тя.

И затова наричаше тавана „килер за вехтории“.

Юнас, Мия-Мария и Лота се опитваха няколко пъти да се промъкнат в килера за вехтории на леля Берг само за да разгледат старите вещи вътре, но леля Берг ги откриваше всеки път и викаше през прозореца:

— Стойте, не ви позволявам да ходите там!

А сега казваше, че Лота можела да наеме килера за вехтории! И затова не бе никак чудно, че Лота се зарадва много на предложението ѝ.

— Това е най-хубавото нещо, което съм чувала от много време насам — каза тя. — Може ли да се преместя там още сега?

— Най-напред ще трябва да поогледаме как изглежда вътре — отговори леля Берг.

ЛОТА СИ ИМА НОВА КЪЩА

После Лота и леля Берг се запътиха заедно към килера за вехтории. Леля Берг поклати глава, като видя купчината стари мебели и разни други непотребни дреболии.

— И дума да не става, Лота, не можеш да живееш сред тази бъркотия!

— Разбира се, че мога — каза Лота. — Тук е чудесно. А освен това е топличко и приятно.

— Малко прекалено топличко и приятно — рече леля Берг и отвори таванското прозорче, за да влезе чист въздух.

Лота мигом припна към прозорчето и протегна глава навън.

— Я виж ти, оттук се вижда къщата на Ниманови — учуди се тя.

— Да — отвърна леля Берг. — Те имат много хубава къща и много хубава градина.

Лота изплезил език към жълтата къща, където живеела Ниманови.

— Аз обаче никога повече няма да живея там, никога, защото отсега нататък, до края на живота си, ще живея тук.

На прозореца имаше закачено перде на червени карета.

— Ето че си имам вече и завеси — каза Лота доволно и поглади с ръка пердето. — Сега остава само да се обзаведа с мебели.

— Сама ли смяташ да се справиш с всичко, или искаш да ти помогна? — попита леля Берг.

— Можеш мъничко да ми помогнеш — отговори Лота, — но искам сама да си избира мебелите.

— Тогава започвай да избираш — каза леля Берг.

Лота се вгледа в леля Берг и запримигва насреща ѝ. Това бе много по-забавно, отколкото си го бе представяла, и беше наистина глупаво, че не си бе тръгнала от къщи много по-рано.

— Искам онзи скрин — рече Лота и посочи с пръст към един малък бял скрин.

— Добре, ще го имаш — отвърна леля Берг.

— Червената маса също — добави Лота.

— Ще имаш и нея — увери я леля Берг.

— Ще ми трябват и няколко стола — продължи да изрежда Лота.

— Има ли тук столове?

— Да, малко поизпочупени... — отговори леля Берг.

— Няма нищо — каза Лота. — Какво ли ще ми трябва още?

— Може би легло?

— А тук има ли легло? — попита Лота.

— Искат ли питане! Зад сандъците има детско креватче и едно истинско легло за кукли. Дъщеря ми спеше в него като малка.

— В леглото за кукли? — учуди се Лота.

— Не, в детското креватче естествено — усмихна се леля Берг.

— И аз бих могла да спя сега в него — рече Лота. — А Мечо ще спи в леглото за кукли. Тогава няма да се налага да се бутаме един друг в моето креватче. А има ли постелки и завивки?

— Да, има дюшек и няколко възглавници, а може би ще се намери и одеяло — отвърна леля Берг. — Чаршафи обаче със сигурност няма.

— Чаршафи! Не ми и трябват — каза Лота. — Хайде сега да преместим мебелите.

Леля Берг най-покорно започна да мести мебелите и помогна на Лота да си подреди една мъничка стая.

Масата и столовете тя постави до прозореца, скрина — до едната стена, детското креватче — до другата, а до креватчето сложи леглото за кукли.

— Истинска стая — рече Лота.

Леля Берг изнамери отнякъде и един стар закърпен килим. Поста го на пода и така подреденото кътче заприлича още повече на стая. После тя закачи над скрина едно кръгло, зацапано от мухи

огледало, а над креватчето на Лота — картина, на която бе нарисувана Червената шапчица заедно с Кумчо Вълчо. Лота много хареса картината.

— Без картина не може — каза тя. — Иначе не е никаква истинска къща.

Лота често казваше, че като пораснела голяма, искала да има мазоли по ръцете — като леля Берг, и къща — като мама. А сега оглеждаше доволно малката си стая и примигваше срещу леля Берг.

— Вече си имам къща — заяви тя.

— Така е, но с мазолите не е нужно да бързаш толкова много — рече леля Берг.

— Да, да — съгласи се Лота.

После кихна три пъти поред.

— Тук има много прах — каза леля Берг. — Затова кихаш.

— Няма нищо — отвърна Лота. — Аз мога да бърша прах. А има ли парцал?

— Виж в скрина — предложи леля Берг.

Лота издърпа най-горното чекмедже.

— Боже мили! — възкликна тя. — Тук има сервиз за кукли.

Леля Берг също хвърли поглед в чекмеджето.

— Да, права си, старият сервиз за кукли! Бях го забравила.

— Какъв късмет, че го намерих — каза Лота.

Тя извади сервиза и го сложи на масата. Той беше бял, със сини цветчета. В него имаше чаши, чинии, табличка за сервиране, кана за кафе, захарница и малка каничка за сметана. Лота заподскача от радост.

— Ако Мия-Мария види това, направо ще се побърка — извика тя.

— Не мога да си го представя — отвърна леля Берг. — Я виж дали в някое от другите чекмеджета няма парцал.

Лота издърпа следващото чекмедже, но в него нямаше парцал. Там имаше една огромна кукла със сини очи и черна коса.

— О! — възкликна Лота. — О, не...

— Това е Виола Линея — каза леля Берг.

— Така ли се нарича? — попита Лота. — Прекрасна е... Виола Линея! Да, но тогава Мечо няма да може да спи в леглото за кукли, защото в него ще трябва да спи Виола Линея... Нали мога да я взема?

— Да, ако бъдеш внимателна с нея — отговори леля Берг. — И, разбира се, тя ще спи в собственото си легло. Мечо ще трябва да й отстъпи мястото.

— Той и без това от всичко най-много обича да спи при мен — кимна Лота.

— Погледни и в най-долното чекмедже — рече леля Берг. — Там сигурно ще намериш цял куп дрешки за Виола Линея. Още си спомням, че непрестанно шиех рокли за тази кукла.

Лота бързо издърпа най-долното чекмедже, а там имаше цяла дузина рокли и жилетчици, пелеринки и шапчици, камизолки и нощнички за Виола Линея.

— Ако Мия-Мария види това, направо ще се побърка — каза Лота отново.

Тя извади набързо всички дрешки от чекмеджето, подреди ги на пода и се зае с обличането на Виола Линей. Междувременно леля Берг бе намерила една стара скъсана кърпа, която Лота можеше да ползва за бърсане на прах.

— Прахта мога да избърша и по-късно. Сега трябва да помисля коя рокля ще ѝ стои най-добре.

На Лота не ѝ бе лесно да вземе решение, защото имаше цял куп разноцветни рокли — червени, сини, бели, жълти, на карета, на райета, на точки и на цветчета.

— Най-хубава е бялата рокля с бордюра — реши Лота накрая, — нея тя ще облича само в неделя.

— Имаш право — съгласи се леля Берг. — Не бива да я носи всеки ден.

После леля Берг потупа Лота по бузката и каза:

— Е, тук вече всичко е наред. Сега мога да си отида вкъщи.

Лота кимна:

— Добре. Ако видиш Ниманови, поздрави ги от мен и им кажи, че сега живея в моя собствена къща и никога вече няма да се прибера у дома.

— Ще им кажа — обеща леля Берг и си тръгна. Ала едва бе слязла по стълбите, когато Лота викна след нея:

— Лельо Берг, ще ми трябва и нещо за ядене!

— Да, естествено — отвърна леля Берг.

— Нали мога да разчитам на теб? — попита Лота.

— Да, но ще трябва да идваш сама да си взимаш яденето — отговори леля Берг. — Вече нямам достатъчно сили да се качвам и слизам по стълбите.

В същия миг погледът на Лота попадна върху закачена на кука кошница, която висеше от тавана, и тя извика:

— Знаеш ли какво, лельо Берг, хрумна ми една великолепна идея.

На Лота ѝ бе дошло наум да върже кошницата с едно дълго въже и така да я спуска през прозореца. А леля Берг да слага яденето в нея.

— После аз само ще я издърпвам и — хоп! — яденето ще бъде горе — обясни Лота.

— Много си умна — каза леля Берг.

И каквато си бе добросърдечна, тя се запъти към къщи, за да донесе на Лота нещо за ядене. Като се върна, Лота вече бе спуснала кошницата и чакаше на прозореца.

— Хайде сега — хоп! — и яденето ще е горе! — подвикна леля Берг.

— Не ми казвай какво има вътре! — извика в отговор Лота. — Сама искам да видя.

Тя издърпа кошницата горе, а в нея намери бутилка лимонада и две сламки, една голяма палачинка, увита в салфетка, и пълна купичка с конфитюр.

— По-хубаво е, отколкото при Ниманови — каза Лота. — Довиждане, леля Берг. И много ти благодаря!

После леля Берг си отиде.

Лота сложи палачинката на масата и я намаза обилно с конфитюр. Сетне я сви на руло, хвана я с две ръце и започна лакомо да яде.

Между хапките отпиваше с едната сламка по глътка лимонада.

— Невероятно лесно — рече тя. — И няма чинии за миене. А всички казват, че било много трудно да се справяш с едно домакинство.

Според Лота това не бе никак трудно. Да си има своя къща за нея бе само забавно.

Като изяде палачинката, тя си изтри устата и ръцете с кърпата за бърсане на прах.

После избърса прахта от мебелите си — от масата, скрина, столовете, креватчето, леглото на куклата, огледалото и от картината на Червената шапчица и Кумчо Вълчо.

Накрая приготви леглото за Виола Линей и детското креватче за себе си и Мечо.

Бе истински щастлива и през цялото време си тананикаше една песничка, чийто текст знаеше:

Връщам се в къщичката си мъничка,

*където нощем съм съвсем самичка,
седя си под блясъка на голата крушка,
имам си котенце, ала никой друг за дружка.*

ЛОТА ПОСРЕЩА ГОСТИ

Лота си игра дълго време с Виола Линея, с Мечо и със сервиза за кукли и пет пъти избърса прахта от мебелите.

После седна на един стол и започна да размишлява.

— Боже мили — каза тя на Мечо, — какво ли толкова правят другите, та са заети по цял ден със своето домакинство?

Едва бе изрекла тези думи и чу как някой се качва по стълбите, а това бяха Юнас и Мия-Мария.

— Аз се преместих в нова къща — рече Лота.

— Вече го знаем — отвърна Юнас. — Леля Берг ни го каза.

— И ще остана да живея тук завинаги — добави Лота.

— Самозалъгваш се — присмя се Юнас.

Мия-Мария обаче се спусна мигом към сервиза за кукли.

— О, чудесен е! — извика тя и започна да изважда една след друга чашите, чинийките, табличката и каната за кафе. — Наистина е чудесен!

После видя Виола Линейя и дузината рокли.

— О, прекрасна е! — възкликна Мия-Мария и разрови роклите, за да види колко са на брой.

— Остави ги — нареди Лота. — Тази къща е моя и всички играчки тук са мои.

— Не мога ли и аз да си поиграя с тях? — попита Мия-Мария.

— Може, но само за малко — отвърна Лота. После запита: — А мама... плаче ли?

— Не, не плаче — каза Юнас.

— И все пак от време на време се случва да го правя — дочу Лота някой да казва долу от стълбите и това беше мама. — Разбира се, че плача за моята малка Лота.

Лота кимна доволно:

— Това няма да помогне. Аз вече съм се преместила и си имам своя къща.

— Да, виждам — рече мама. — И колко хубаво си подредила всичко!

— По-хубаво е, отколкото у дома — заяви Лота.

— Донесла съм ти едно цвете. Така е прието да се прави, когато някой се премества в нова къща — каза мама и подари на Лота червено мушкато в саксия.

— Добра идея — зарадва се Лота. — Мога да го сложа на прозореца. Благодаря!

Лота избърса отново прахта от всички мебели, за да видят това мама, Юнас и Мия-Мария, и те я похвалиха за усърдието ѝ в домакинската работа. Но когато Лота привърши с бърсането, мама попита:

— Не искаш ли да си дойдеш вкъщи заедно с Юнас и Мия-Мария и да хапнеш нещо?

— Не, леля Берг ми носи ядене — отговори Лота и разказа колко умно бе измислила номера с кошницата.

— Във всеки случай не си глупава — каза Юнас.

После той седна на пода и се зачете в куп стари списания, които бе открил в един ъгъл. Мама обаче рече:

— Е, довиждане, мила Лота. Ако поискаш отново да се преместиш вкъщи, за Коледа например, знай, че всички ни ще зарадваш.

— Колко време остава до Коледа? — попита Лота.

— Седем месеца — каза мама.

— Ха, та аз ще остана да живея тук много повече от седем месеца! — извика Лота.

— Самозалъгваш се — промърмори Юнас.

После мама си тръгна.

Лота и Мия-Мария се заиграха с Виола Линей, а Юнас седеше на пода и прелистваше списанията.

— Нали е хубаво тук, Мия-Мария? — попита Лота.

— О, не съм виждала по-хубава стая за игра от тази — отвърна Мия-Мария.

— Това не е стая за игра — каза Лота. — Това е моята къща.

В този миг чуха отново някой да се качва по стълбите и това бе татко.

— Олеле! Олеле! Какво ни сполетя! — вайкаше се татко. — В града всички говорят, че си се преместила от къщи, Лота. Вярно ли е?

Лота кимна:

— Дааа, вярно е.

— Тогава зная един човек, който тази вечер ще плаче, и той е бедният ти баща. Представи си само, като вляза в детската стая, за да кажа на децата си „лека нощ“, едно от леглата ще бъде празно. Лота няма да я има.

— Това няма да помогне — каза Лота. Макар че ѝ бе жал за татко, и то истински...

— Да, това наистина няма да помогне — рече татко. — Юнас и Мия-Мария обаче ще си дойдат сега с мен вкъщи и ще ядат за вечеря печени кюфтета и компот от кайсии.

После татко, Юнас и Мия-Мария си тръгнаха.

— Е, довиждане, малка Лота — каза татко на тръгване.

— Довиждане — отвърна Лота.

— Чао! — извикаха Юнас и Мия-Мария.

— Чао! — извика и Лота.

КЪДЕТО НОЩЕМ СЪМ СЪВСЕМ САМИЧКА...

После Лота остана сама. Леля Берг ѝ донесе вечерята. Лота издърпа кошницата горе, а в нея намери отново бутилка лимонада и две сламки и един студен свински котлет.

— Също като при Ниманови — каза тя на Мечо.

Като се нахрани, Лота избърса още веднъж прахта от мебелите си. После се облегна на прозореца и се загледа към къщата на Ниманови.

Юнас и Мия-Мария бяха в градината и играеха с татко на крокет. Всички ябълкови дръвчета бяха разцъфнали.

„Изглеждат като огромен букет“, помисли си Лота.
Беше много красиво.

— Да играеш крокет е забавно — обясни Лота на Мечо. — Но да си имаш собствена къща е още по-забавно.

Скоро започна да се смрачава. Татко, Юнас и Мия-Мария влязоха в жълтата къща.

Лота въздъхна. Сега вече нямаше никой, когото да може да наблюдава.

Бе стояла дълго на прозореца, загледана навън. Междувременно обаче в килера за вехтории се бе случило нещо, което Лота не бе очаквала. Тук бе станало мрачно и тъмно и тя го забеляза едва сега, като се обърна. Тъмнината бе в ъглите и се бе загнездила в тях — чисто черна. Пъплеше все по-близо към стаичката на Лота, така че скоро само пред прозореца остана едно светло петно.

— По-добре да си лягаме, защото след малко няма да виждаме вече нищо — каза Лота на Мечо.

Побърза да сложи Виола Линея в леглото ѝ, а Мечо — в детското креватче. После сама се мушна до Мечо и придърпа одеялото чак до брадичката си.

— Не ме е страх от тъмното — прошепна тя, — само ми е тъжно.

Въздъхна няколко пъти, сетне се понадигна в креватчето и се взря в тъмнината.

— Ху! — възкликна Лота и се пхна пак под одеялото. Притисна Мечо до себе си. — Сега Юнас и Мия-Мария сигурно са също в леглата — каза тя. — А после при тях ще отидат мама и татко и ще им кажат „лека нощ“. При мен обаче няма да дойде никой...

Лота отново въздъхна. И тази въздишка бе единственото, което се чу в килера за вехтории. Иначе бе съвсем, съвсем тихо.

„Не бива да е толкова тихо“, каза си Лота и започна да си тананика:

*Връщам се в къщичката си мъничка,
където нощем съм съвсем самичка...*

После обаче се умълча и въздъхна.

Опита още веднъж:

*Връщам се в къщичката си мъничка,
където нощем съм съвсем самичка...*

Бедната Лота не можа да продължи повече, само заплака. Но татко се качваше вече нагоре по стълбите и тананикаше:

*... седя си под блясъка на голата крушка,
имам си котенце, ала никой друг за дружка.*

Лота заплака още по-силно.

— Татко — хлипаше тя, — искам да си имам поне котенце.

Тогава татко взе Лота в прегръдките си, повдигна я от креватчето и я притисна до себе си.

— Знаеш ли, Лота — рече той, — колко е тъжна мама вкъщи? Не можеш ли поне за Коледа да си дойдеш у дома?

— Искам още сега да си дойда у дома — хълцаше Лота.

И тогава татко взе Лота и Мечо и ги отведе при мама в жълтата къща.

— Лота се върна! — извика татко още от входа.

Мама седеше във всекидневната пред запалената камина. Протегна ръце към Лота и попита:

— Вярно ли е това, Лота? Наистина ли се връщаш у дома?

Лота се хвърли в прегръдките на мама и сълзите ѝ потекоха като река по бузите.

— Да, искам завинаги да остана при теб — хлипаше Лота.

— Това наистина е чудесно — каза мама.

После Лота остана за дълго в скута на мама, като само плачеше, без да изрича нито дума. Но накрая промълви:

— Мамо, сега си имам друг бял пуловер. Леля Берг ми го даде. Нали не се сърдиш?

На този въпрос мама не отговори. Стоеше мълчаливо и гледаше Лота. Тогавя Лота сведе поглед и измърмори:

— Другия го разрязах и много ми се иска да ти кажа „извинявай“, но не мога.

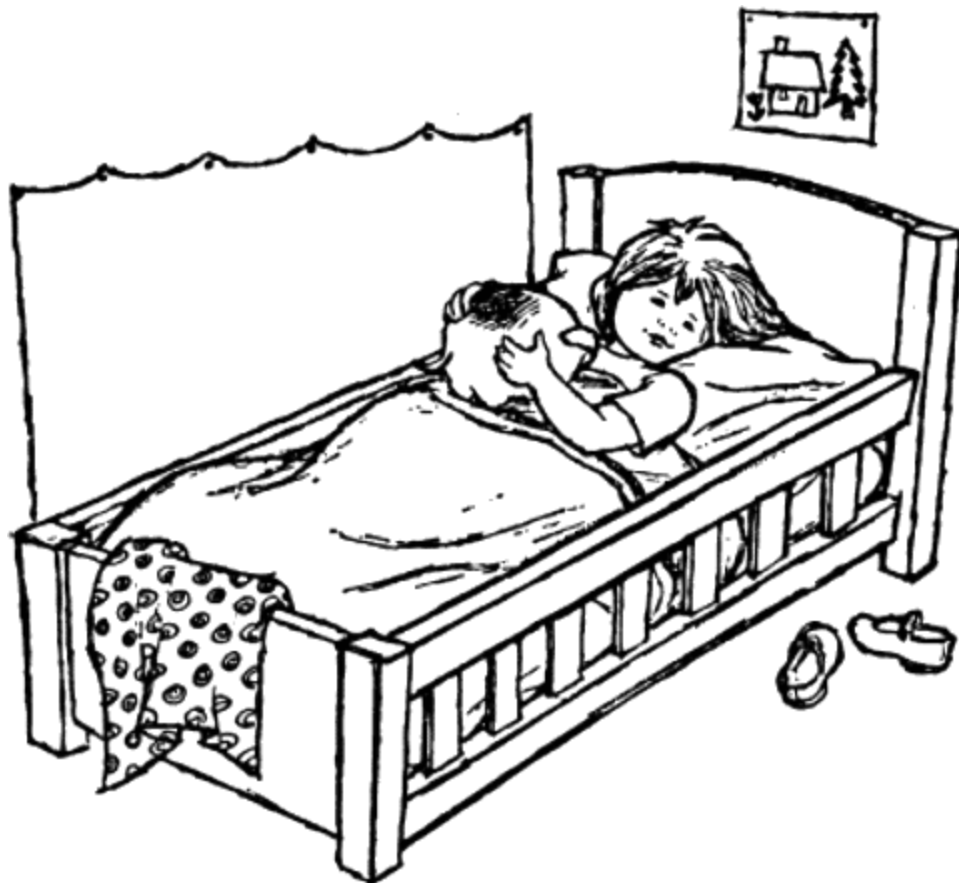
— Ако и аз ти кажа „извинявай“ — прошепна мама, — ако кажа: Извинявай, скъпа Лота, че понякога не съм била достатъчно мила с теб?...

— Тогава и аз мога да кажа „извинявай“.

Лота обви ръце около шията на мама, притисна я до себе си колкото сили имаше и каза:

— Извинявай, извинявай, извинявай, мамо!

После мама пренесе Лота горе в детската стая и я сложи в собственото ѝ хубаво креватче с чаршаф и розово одеялце, от което Лота винаги скубеше спончета вълна, когато трябваше да заспи.

Дойде и татко, двамата с мама я целунаха и ѝ казаха:

— Лека нощ, любима малка Лота.

Сетне тихичко излязоха.

— Обичам си ги и двамата — рече Лота.

В това време Юнас и Мия-Мария тъкмо заспиваха, но Юнас се обади:

— Знаех си, че няма да издържиш да останеш цяла нощ в килера за вехтории.

Тогава Лота каза:

— Но през деня ще бъда там и ще си играя. Така да знаеш! А набиете ли моя Мечо, ти и Мия-Мария, ще ви натупам и двамата! Така да знаете!

— Твоят стар Мечо не ни интересува — отвърна Юнас. После заспа.

А Лота остана още малко будна и тихичко си затананика песента:

*Връщам се в къщичката си мъничка,
където нощем съм съвсем самичка,
седя си под блясъка на голата крушка,
имам си котенце, ала никой друг за дружка.*

— В тази песен обаче не се пее за мен, а за една друга Лота — каза тя, затвори очи и заспа.

Издание:

Автор: Астрид Линдгрен

Заглавие: Децата от улица „Тряскаджийска“

Преводач: Теодора Джабарова; Ели Буздрева

Език, от който е преведено: Шведски

Издател: ИК „Пан“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2011

Тип: повест

Националност: Шведска

Редактор: Костадин Костадинов

Художник на илюстрациите: Илун Викланд

ISBN: 978-954-660-061-5

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/4515>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.